

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
281 - 34/17
Београд

Заштитник грађана
Zaštitnik građana

Покрајински заштитник грађана Аутономне Покрајине Војводине
Омбудсман

дел. бр. 24367 датум: 22. 06. 2017.

НАЦИОНАЛНИ МЕХАНИЗАМ ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

МОНИТОРИНГ УСТАНОВА У КОЈИМА СЕ НАЛАЗЕ ЛИЦА ЛИШЕНА СЛОБОДЕ

ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА НПМ О ПОСЕТИ КПЗ Сремска Митровица 2012. г. И ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЕТИ ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ МУЧЕЊА (СРТ) РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2015. г.

Београд, мај 2017. године

1. МАНДАТ НАЦИОНАЛНОГ МЕХАНИЗМА ЗА ПРЕВЕНЦИЈУ ТОРТУРЕ

Законом о ратификацији Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака¹ прописано је да Национални механизам за превенцију тортуре (НПМ) обавља посете установама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе, у циљу одвраћања државних органа и службених лица од било каквог облика мучења или било ког другог облика злостављања, као и ради усмеравања државних органа ка стварању смештајних и осталих животних услова у установама у којима се смештају лица лишена слободе у складу са важећим прописима и стандардима.

НПМ има право: на несметан, ненајављен и свакодобан приступ свим установама и свим просторијама у којима се налазе или се могу налазити лица лишена слободе; да насамо разговара са тим лицима, и са службеним лицима, која су обавезна да сарађују тим поводом, и са свим осталим лицима која могу имати информације значајне за поступање према лицима лишеним слободе; на приступ свој документацији која се односи на та лица; да надлежним органима даје препоруке у циљу побољшања начина поступања према лицима лишеним слободе и унапређења услова у којима се она задржавају или затварају.

У члану 2а Закона одређено је да Заштитник грађана обавља послове НПМ и да у обављању тих послова сарађује са омбудсменима аутономних покрајина и удружењима чијим је статутом предвиђени циљ удруживања унапређење и заштита људских права и слобода, у складу са законом.

У институцији Заштитника грађана формирана је посебна организациона јединица Секретаријат Националног механизма за превенцију тортуре, која обавља стручне послове НПМ, чији је мандат одређен чланом 4. Опционог протокола за превенцију тортуре. Секретаријатом руководи секретар НПМ у складу са смерницама заменика Заштитника грађана, задуженог за заштиту права лица лишених слободе.

Заштитник грађана и Покрајински омбудсман АП Војводине су потписали Меморандум о сарадњи у обављању послова НПМ², којим је предвиђено је да ће Покрајински омбудсман активно учествовати у посетама мониторинг тима НПМ установама у којима су смештена лица лишена слободе, а које се налазе на територији АП Војводине.

На основу спроведеног поступка по јавном позиву³, Заштитник грађана је изабрао удружења са којима ће остваривати сарадњу у обављању послова НПМ, и то Београдски центар за људска права, Виктимолошко друштво Србије, Група 484, Иницијативу за права особа са менталним инвалидитетом (MDRI-S), Комитет правника за људска права (YUCOM), Међународну мрежу помоћи (IAN), Одбор за људска права – Ваљево, Хелсиншки одбор за људска права у Србији и Центар за људска права – Ниш.

По обављеним посетама, НПМ сачињава извештаје које доставља посећеној установи. Након тога, НПМ одржава стални дијалог са посећеном установом, као и органом у чијем је саставу та установа, у циљу отклањања утврђених недостатака који могу довести до појаве тортуре, нељудског или понижавајућег поступања.

¹ „Сл. лист СЦГ - Међународни уговори“, бр. 16/2005 и 2/2006 и „Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 7/2011.

² Потписан 12. децембра 2011. године.

³ Објављен је 29. јануара 2016. године у „Службеном гласнику Републике Србије“.

2. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ПОСЕТИ

ПОСЕЋЕНА УСТАНОВА	Казнено-поправни завод у Сремској Митровици
РАЗЛОГ ПОСЕТЕ	Праћење спровођења препорука из Извештаја о посети КПЗ Сремска Митровица из 2012. године, као и спровођења препорука из Извештаја о посети Европског комитета за спречавање мучења (СРТ) Републици Србији 2015. године
ПОСЕТУ ОБАВИО	Заштитник грађана и Покрајински заштитник грађана – омбудсман, уз учешће стручњака медицинске струке
ДАТУМ ПОСЕТЕ	10 и 11. 05. 2017. година
НАЈАВА ПОСЕТЕ	Посета је најављена
ТИМ ЗА ПОСЕТУ	<p>вођа тима: Милош Јанковић, <i>Заштитник грађана</i></p> <p>чланови тима: Проф. др Зоран Павловић <i>Покрајински заштитник грађана - омбудсман</i> Јелена Унијат, <i>Заштитник грађана/НПМ</i> Јелена Јелић, <i>Заштитник грађана/НПМ</i> Марко Анојчић <i>Заштитник грађана/НПМ</i> Јелена Самарџић, <i>Заштитник грађана/НПМ</i> Јагода Вјештица <i>Покрајински заштитник грађана - омбудсман</i> Милан Дакић <i>Покрајински заштитник грађана - омбудсман</i> Проф. др Снежана Павлекић <i>Специјалиста судске медицине</i> Др Радомир Самарџић <i>психијатар</i></p>

3. ТОК ПОСЕТЕ

3.1. РАЗГОВОР СА УПРАВНИКОМ ЗАВОДА

Посета Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ) започета је разговором чланова тима са управником Завода.

3.2. ОБИЛАЗАК ЗАВОДА И РАЗГОВОР СА ЛИЦИМА ЛИШЕНИМ СЛОБОДЕ

Након уводног разговора са управником, чланови тима НПМ обишли су просторије Завода и обавили разговоре са осуђеним, прекршајно-кажњеним и притвореним лицима.

3.3. РАЗГОВОР СА ПРЕДСТАВНИЦИМА НАДЛЕЖНИХ СЛУЖБИ У ЗАВОДУ И УВИД У ДОКУМЕНТАЦИЈУ

Током посете обављен је разговор и са представницима надлежних служби у Заводу о поступању по препорука упућеним у Извештају 2012. године и поступању по препорука из Извештаја о посети Европског комитета за спечавање мучења (CPT) Републици Србији 2015. године. Такође, извршен је увид и у релевантну документацију.

3.4. ЗАВРШНИ РАЗГОВОР СА УПРАВНИКОМ ЗАВОДА

Након обиласка Завода и обављених разговора са лицима лишеним слободe и представницима надлежних служби, на завршном разговору са управником изнета су опажања тима НПМ и констатовано генерално побољшање стања у односу на посете НПМ из 2013. године и Европског комитета за спречавање мучења из 2015. године.

4. САРАДЊА СЛУЖБЕНИХ ЛИЦА СА ТИМОМ НПМ

Управа Завода и сва затечена службена лица остварила су пуну сарадњу са тимом НПМ, омогућивши му да несметано оствари свој мандат. Омогућен је обилазак Завода, несметан и ненадзиран разговор са лицима лишеним слободe и увид у сву релевантну документацију.

5. ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ЗАВОДУ

5.1.2. ОПШТИ ПОДАЦИ / службени подаци

<p>БРОЈ РАДНО АНГАЖОВАНИХ У ЗАВОДУ</p>	<p>Укупно 616 радно ангажованих, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 34 на пословима третмана - 306 на пословима обезбеђења - 171 на пословима обуке и упошљавања - 29 на пословима здравствене заштите, од тога: <ul style="list-style-type: none"> / 20 <i>медицинских техничара</i> / 7 <i>лекара опште праксе/интерне медицине/остало</i> / 1 <i>лекара неуропсихијатар/психијатар</i> / 1 <i>стоматолог</i> - 76 на општим пословима, од тога: <ul style="list-style-type: none"> /7 <i>дипломираних правника</i> /3 <i>професионална кувара</i>
<p>ПРЕДВИЂЕН КАПАЦИТЕТ ЗАВОДА</p>	<p>за укупно 1409 лица, од тога</p> <ul style="list-style-type: none"> - за 144 притвореника - за 1237 осуђених - за 28 прекршајно кажњених
<p>ПОСЕБНЕ ПРОСТОРИЈЕ / ПОСЕБНИ ПРОСТОРИ који постоје у Заводу</p>	<p>за притвор (<i>притворска јединица/одељење</i>) за пријем (<i>пријемно одељење</i>) за извршење казне за прекршај за болничко лечење - стационар за издвајање оболелих осуђених за амбуланту за зубну ординацију за апотеку за смештај особа са инвалидитетом за примену мере везивања кожным каишевима за смештај под појачани надзор (<i>ОПН</i>) за усамљење и за извршење дисциплинске мере самице за посете браниоца за посете породице за посете брачног друга или другог блиског лица за културне активности за библиотеку за обављање верског обреда простор за шетњу са надстерешницом терени за вежбање на отвореном (<i>спортска игралишта, теретана</i>)</p>

ЕВИДЕНЦИЈЕ (КЊИГЕ) КОЈЕ СЕ ВОДЕ У ЗАВОДУ	<p>Евиденција (књига) примене мера принуде <i>/ води је Служба за обезбеђење</i></p> <p>Евиденција (књига) примене посебних мера <i>/ води је Служба за обезбеђење</i></p> <p>Евиденција (књига) дисциплинског кажњавања <i>/ води је Одсек за правне полове</i></p> <p>Евиденција (књига) дисциплин. мере упућивања у самицу <i>/ води је Служба за обезбеђење</i></p> <p>Евиденција (књига) поднесака, притужби, жалби и захтева за судску заштиту <i>/ води је Одсек за правне полове</i></p> <p>Евиденција (књига) повреда <i>/ води је Служба за здравствену заштиту</i></p> <p>Евиденција (књига) пружања правне помоћи у заводу <i>/ води је Одсек за правне полове</i></p> <p>Евиденција (књига) умрлих лица <i>/ води је Одсек за матичне евиденције</i></p> <p>Евиденција (књига) лекарских прегледа <i>/ води је Служба за здравствену заштиту</i></p> <p>Евиденција (књига) контроле квалитета хране <i>/ води је Служба за здравствену заштиту</i></p> <p>Евиденција (књига) о лицима која одбијају лечење, храну или воду <i>/ води је Служба за здравствену заштиту</i></p> <p>Евиденција (књига) повреда на раду <i>/ води је Одсек за правне послове</i></p> <p>Евиденција (књига) матична <i>/ води је Одсек за матичне евиденције</i></p>
---	--

5.1.3. ПОСЕБНИ ПОДАЦИ / службени подаци из 2016. године

ВАНРЕДНИ ДОГАЂАЈИ (ИНЦИДЕНТИ) У ЗАВОДУ	<p>У 2016. години у Заводу је било:</p> <p>193 ванредна догађаја (инцидената) <i>/ у којима је учествовало 229 лица, и то:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 8 бекстава и удаљења <i>/ у којима је учествовало 8 лица</i> - 10 напада на службено лице <i>/ у којима је учествовало 10 лица</i> - 58 насиља међу затвореницима (убиства, туче и сл.) <i>/ у којима је учествовало 113 лица</i> <i>/ у којима је теже повређено 3 лица</i> - 16 самоповређивања - 73 објављених штрајкова глађу <i>/ у којима је учествовало 67 лица</i> - 4 проузроковања материјалне штете <i>/ у којима је учествовало 4 лица</i> - 24 проналазака недозвољених предмета <i>/ у којима је учествовало 24 лица</i>
---	---

ПРИМЕНА МЕРА ПРИНУДЕ	<p>У 2016. години према 323 лица су примењене мере принуде, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - према 15 лица: употреба физичке снаге - према 15 лица: везивање лисицама и пластичним лисицама - према 3 лица: везивање кожним каишевима - према 278 лица: издвајање - према 12 лица: употреба гумене палице
ПРИМЕНА ПОСЕБНИХ МЕРА	<p>У 2016. години према 250 лица су одређене посебне мере, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - према 110 лица: смештај под појачан надзор - према 2 лица: усамљење - према 138 лица: тестирање на заразне болести или психоактивне супстанце
ДИСЦИПЛИНСКЕ МЕРЕ	<p>У 2016. години према 975 лица су изречене дисциплинске мере, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - према 2 лица: кумулативно упућивање у самицу и одузимање додељених проширених права и погодности - према 233 лица: упућивање у самицу - према 1 лицу: одузимање додељених проширених права и погодности - према 99 лица: ограничење или забрана примања пакета - према 188 лица: укор
ПОДНЕТЕ ПРИТУЖБЕ, ЖАЛБЕ и ЗАХТЕВИ ЗА СУДСКУ ЗАШТИТУ	<ul style="list-style-type: none"> - 140 притужби осуђених и кажњених управнику Завода - 31 жалба директору Управе на првостепена решења донета по притужбама
ПОДНЕТЕ ПРИТУЖБЕ СУДИЈИ ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА	<p>У 2016. години није било притужби притвореника судији за извршење кривичних санкција</p>
ПРУЖЕНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ УСЛУГЕ У ЗАВОДУ	<p>У 2016. години у Заводу је 34771 пута пружена је здравствена услуга (здравствени прегледи и интервенције)</p>
УПУЋИВАЊЕ У ЗДРАВСТВЕНУ УСТАНОВУ	<p>У 2016. години 1439 лица је упућено ради пружања одговарајуће здравствене заштите ван Завода, и то:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 46 пута у Специјалну затворску болницу у Београду - 1393 пута у друге здравствене установе
СМРТНИ СЛУЧАЈЕВИ	<p>У 2016. години у Заводу су била 3 смртна случаја и од стране надлежних органа обављене су 3 обдукције</p>
ПРАВНА ПОМОЋ	<p>У 2016. години у Заводу је 392 пута пружена правна помоћ</p>
ПРЕМЕШТАЈИ	<p>У 2016. години 320 лица је премештено у други Завод</p>
ПРЕКИДИ	<p>У 2016. години извршење казне затвора прекинуто је 3 пута за</p>

ПРЕВРЕМЕНА ОТПУШТАЊА	У 2016. години 3 осуђених је превремено отпуштено из Завода
-------------------------	---

5.1.4. ПОСЕБНИ ПОДАЦИ / службени подаци на дан посете

БРОЈ ЛИЦА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ	укупно 2123 лица, од тога - 101 у притвору - 2024 на извршењу казне затвора , и то: - 1911 осуђених / 90 у пријемном одељењу / 89 у отвореном одељењу / 464 у полуотвореном одељењу / 1268 у затвореном одељењу - 13 прекршајно кажњених - 59 ван Завода (привремено у другом заводу, у здравственој установи или СЗБ, на одсуству и сл.) - 39 у удаљењу или бекству
БРОЈ ПРИПАДНИКА ПОСЕБНИХ ГРУПА	- 3 осуђених са инвалидитетом којима је за кретање потребна: - употреба инвалидских колица или ортопедских помагала - слеп, односно слабовида лица која не могу самостално да се крећу - 6 жена у притвору - 1 малолетника у притвору
БРОЈ ЛИЦА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ ПОД МЕРАМА	под ПОСЕБНИМ МЕРАМА : - 91 смештених под појачан надзор - 1 усамљењу под ДИСЦИПЛИНСКИМ МЕРАМА : - 5 у самици
БРОЈ РАДНО АНГАЖОВАНИХ ЛИЦА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ	Укупно 905 лица, од тога - 0 притворених - 905 на извршењу казне затвора , и то: - 905 осуђених / 64 из отвореног одељења / 435 из полуотвореног одељења / 406 из затвореног одељења - 0 прекршајно кажњених - 905 у Заводу - 44 ван Завода
БРОЈ ИНФЕКТИВНО ОБОЛЕЛИХ ЛИЦА ЛИШЕНИХ СЛОБОДЕ	Укупно 310 лица, од тога - 4 ХИВ/сида - 306 хепатитис (А, Б, Ц)

6. УВОД И ОПШТА ЗАПАЖАЊА О ПОСЕТИ

НПМ тим је 10 и 11. маја 2017. године посетио Казнено-поправни завод у Сремској Митровици у циљу праћења поступања по препорукама из Извештаја НПМ о посетама (бр. 71 - 161/12 од новембра 2012. године и бр. 71-48/13 број од јуна 2013. године), као и праћења поступања по препорукама из Извештаја Европског комитета за спречавање мучења (CPT) Републици Србији 2015. године.

У Извештају о посети из 2012. године, Заводу је упућено укупно 65 препорука за отклањање утврђених недостатака у раду. Након посете 2013. године, НПМ је установио да је поступиено по 21 препоруци, није по 29, док је за 15 препорука потребно даље праћење.

У Извештају Европског комитета за спречавње мучења (CPT), након посете КПЗ Сремска Митровица 2015. године, држави је упућена 31 препорука у циљу унапређења поступања према лицима лишеним слободе. Република Србија доставила је одговор Европском комитету за спречавње мучења (CPT) у коме је објашњено поступање државе по упућеним препорукама.

Општи утисак чланова тима НПМ током посете 2017. године је да је стање побољшано у односу на ранији период. Велики број објеката је реновиран и планирана је изградња новог павиљона, као и унапређење постојећих смештајних капацитета. Међутим, проблем пренасељености Завода је и даље актуелан. На дан посете је укупно у Заводу било 2123 лица, а капацитет је за око 1500 лица лишених слободе. Према службеним наводима, од укупно 1200 поднетих молби у 2016. години за условни отпуст, позитивно је решено само 200.

У наставку Извештаја наведена су запажања и констатовано стање у односу на препоруке из извештаја из 2012. и 2015. године, након посета НПМ и CPT.

7. ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА НПМ 2012. ГОДИНЕ

7.1.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У притворској јединици КПЗ Сремска Митровица обезбедиће се потребан простор за смештај притвореника, тако да на једног притвореника у просторији-спаваоници дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

На дан посете НПМ, у Заводу се налазило 101 лице у притвору. Приликом обиласка притворске јединице установљено је да је на дан посете за сваког притвореника било обезбеђено најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора.

7.2.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица притвореници који нису раније осуђивани неће се смештати у исте просторије-спаваонице са притвореницима који су раније осуђивани, а поклониће се посебна пажња распоређивању притворених по просторијама-спаваоницама у зависности од врсте кривичног дела које им се ставља на терет.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Службена лица су навела да се приликом смештања притвореника не води рачуна о врсти кривичног дела које им се ставља на терет, већ се по распоредном акту суда притвореници смештају у Завод у складу са слободним смештајним капацитетима. Раније осуђивана и неосуђивана лица није могуће раздвојити што због капацитета Завода, а највише због супротстављених група, заједничког учешћа у делу и сл., а није их могуће раздвојити ни по врсти дела.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Затечено стање је исто као и 2013. године, односно не поступа се по препоруци.

7.3.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У „II Павиљону“ КПЗ Сремска Митровица неће се користити троспратни кревети, односно избациће се из употребе трећи лежај кревета.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Остало је само још неколико просторија у којима није спуштен трећи лежај, што службена лица објашњавају тиме да спуштају лежајеве постепено, јер се осуђена лица буне због мањка простора када се кревет спусти.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци.

7.4.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања приступити адаптацији заједничких мокрих чворова у средишњем делу објекта „III Павиљон“, у складу са важећим прописима и стандардима.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Мокри чвор на другом етажу је реновиран и у складу је са важећим прописима и стандардима, а на првом етажу су радови у току, као и у просторијама за туширање у сутерену објекта.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Заједничка купатила у делу притвора III Павиљона су у добром стању, а хигијена је задовољавајућа. Међутим, НПМ је уочио да не постоје паравани, односно да је приватност лица приликом туширања нарушена.

7.5.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања приступити адаптацији „IV Павиљона“, у циљу обезбеђења свих смештајних услова утврђених важећим прописима и стандардима.

Адаптацијом објекта, формирати спаваонице са бројем кревета тако да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; формирати посебну просторију за заједнички дневни боравак, са неопходном опремом; мокре чворове формирати у саставу спаваоница, оделити их зидом и вратима, уз формирање вентилације.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци, али је обављено хигијенско кречење.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

7.6.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Објекат „Школа“ ће без одлагања бити исељен и неће се користити за смештај осуђених до његове евентуалне адаптације, којом ће бити испуњени сви смештајни услови утврђени важећим прописима и стандардима.

У случају адаптације објекта, преграђивањем постојећих спаваоница формирати спаваонице за мањи број осуђених, са бројем кревета тако да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; предвидети посебну просторију за заједнички дневни боравак, са неопходном опремом; мокре чворове формирати у саставу спаваоница (оделити их зидом и вратима, уз формирање вентилације), или постојећи заједнички мокри чвор проширити и опремити у складу са капацитетом смештајне јединице.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Овај објекат није ни предвиђен за смештај, али се због пренасељености Завода користи у ту сврху.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци, односно затечена је иста ситуација као и током посете 2013. године. Према наводима запослених, планирана је изградња новог објекта за смештај осуђеника. Након исељавања приступиће се и реновирању објекта „Школе“ и исти ће бити у функцији образовне установе, а не за смештај осуђеника.

7.7.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће приступити адаптацији објекта „Одмаралиште“, тако што ће извршити његово кречење, фарбање или замену врата и прозора, санирање подова, као и уређивање и опремање заједничког боравка са приручном кухињом.

Мокре чворове формирати у саставу спаваоница (оделити их зидом и вратима, уз формирање вентилације), или адаптирати постојећи заједнички мокри чвор и опремити га у складу са капацитетом смештајне јединице.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци, али је обављено хигијенско кречење.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Објекат „Одмаралиште“ је потпуно реновиран. Замењени су прозори, врата, санирани су подови, дневни боравци су уређени и адекватно опремљени и адаптирана су заједничка купатила.

7.8.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће извршити адаптацију смештајних јединица у објекту „Индустријски комбинат“, у складу са важећим прописима и стандардима.

Преграђивањем постојећих великих спаваоница формирати спаваонице за мањи број осуђених, са бројем кревета тако да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; адаптирати заједничке дневне боравке, са неопходном опремом; мокре чворове формирати у саставу спаваоница (оделити их зидом и вратима, уз формирање вентилације), или адаптирати постојеће заједничке мокре чворове и опремити их у складу са капацитетом смештајне јединице.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Овај објекат није ни предвиђен за смештај, али се због пренасељености Завода користи у ту сврху.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Објекат се више не користи за смештај лица.

7.9.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће извршити адаптацију објекта „Ватрогасни павиљон“, у складу са важећим прописима и стандардима.

Преграђивањем постојеће спаваонице формирати спаваонице за мањи број осуђених, са бројем кревета тако да на сваког осуђеног дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора; мокре чворове формирати у саставу спаваоница (оделити их зидом и вратима, уз формирање вентилације), или у објекту адаптирати заједнички мокри чвор и опремити га у складу са капацитетом смештајне јединице.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Извршена је у адаптација мокрог чвора, где су стављене нове подне плочице. Такође је промењен и кров.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Објекат „Ватрогасни павиљон“ је видно унапређен опремом за осуђена лица која су ту смештена и радно ангажована. Смањен је капацитет спаваонице и заједнички мокри чвор је адаптиран.

7.10.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ „Сремска Митровица“ ће без одлагања адаптирати заједничко купатило - простор за туширање осуђених у објекту вешераја тако да у потпуности испуњава важеће хигијенске и санитарне услове и обезбеђује приватност лица која се туширају.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Заједничко купатило у објекту вешераја више се не користи. Планирано је да се ова просторија адаптира у радионицу за резбарење.

7.11.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће свим осуђенима смештеним у пријемном одељењу омогућити засебан лежај, односно кревет.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. У пријемном одељењу број осуђених је знатно смањен, тако да тренутно ни једно лице не спава на коцкама на патосима, а у спаваоницама их има по петоро, односно омогућено је довољно простора за сваког осуђеног.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У тренутку посете у пријемном одељењу се налазило 90 лица колики је и капацитет и ни једно лице није спавало на душеку на поду. Међутим, према службеним наводима, као и према наводима лица са којима је обављен разговор и даље се дешава да услед већег прилива лица неко одређено време у пријему спава „на поду“.

Такође, осуђени у пријемном одељењу проводе дуже од законом прописаног рока.

7.12.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица ће се лица којима је одређено полицијско задржавање смештати у посебним просторијама-спаваоницама, одвојено од притворених лица и лица која су на издржавању казне затвора.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Одвојене су три просторије - спаваонице које се користе за полицијско задржавање.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Лица која су доведена на задржавање од стране полиције смештају се у посебно намењеним просторијама-спаваоницама.

7.13.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица обезбедиће се потребан простор за смештај осуђених, тако да на једног осуђеног у спаваоници дође најмање осам кубних метара и четири квадратна метра простора.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. КПЗ Сремска Митровица се и даље суочава са проблемом пренасељености. На дан посете у Заводу се налазило 2123 лица, а капацитет је за негде око 1500. Службеници наводе да се проблем пренасељености огледа у томе што се сходно одредбама Правилника о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција⁴ у КПЗ Сремска Митровица упућују осуђени са пребивалиштем на територији Виших судова у Зрењанину, Новом Саду, Сомбору, Сремској Митровици, Суботици и Шапцу за казне затвора до 15 година, као и осуђени за казне до 10 година са пребивалиште на територији града Београда и то: Врачар, Земун, Нови Београд, Савски венац, Стари град и Сурчин, као и страни држављани мушког пола без обзира на дужину изречене казне затвора. Завод је слао допис Управи за извршење кривичних санкција како би се постојећи Правилник изменио у циљу растерећења смештајних капацитета, али Управа није доставила изјашњења на упућени допис.

⁴ "Сл. гласник РС", бр. 31/2015

7.14.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће вршити интензивније редовно одржавање објеката у којима су смештени осуђени, што подразумева редовно кречење, одржавање врата и прозора, санацију подова и мокрих чворова.

У КПЗ Сремска Митровица ће се спровести расположиве мере и активности у циљу утицаја на осуђене да одржавају хигијену у простору у ком су смештени, а Завод ће створити услове за одржавање хигијене омогућењем неопходних средстава и опреме.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Одређене просторије су окречене, али остале препоручене санације смештајних капацитета нису спроведене. Током обиласка није уочено смеће по подовима, а у ходницима су постављене канте за отпатке.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Током обиласка Завода тим НПМ је приметио да се у сваком павиљону налазе канте за отпатке и нису уочене хрпе смећа ни у једном делу Завода. Такође, уређен је заводски круг. Поред стаза за кретање кроз заводски круг, велика пажња је посвећена и зеленим површинама и цветним аранжманима. Међутим, остале препоручене санације смештајних капацитета нису спроведене. Такође, уочен је проблем влаге на зидовима, посебно у оквиру мокрих чворова.

7.15.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица посебна пажња ће се посветити квалитету, разноврсности и количини хране.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Увидом у јеловнике, утврђено је да су разноврсни, као и да премашују законом предвиђену енергетску вредност изражену у џулима.

7.16.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У Заводу ће се без одлагања, од стране надлежног органа / организације, обавити хигијенско - санитарни преглед кухињских просторија и опреме која се у њој налази.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Обављен је санитарно хигијенски - преглед кухињских просторија и опреме.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Редовно се врше хигијенско санитарни прегледи опреме и кухиње. Сва лица која су упуслена у кухињи имају уредно оверене санитарне књижице. Такође, кухиња је додатно опремљена адекватним расхладним уређајима за чување хране.

7.17.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

Лицу лишеном слободe ће у моменту предаје писма службеном лицу завода ради слања препорученом поштом бити издата потврда о предаји писма, која садржи име и презиме лица које је писмено предало, назив (име и презиме) примаоца, датум предаје, евиденциони број, потпис службеног лица и печат КПЗ Сремска Митровица.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Током обиласка Завода уочено је да је у ходницима истакнуто детаљно обавештење о процедури предаје поште.

На основу разговора са осуђенима и запосленима Завода, као и увида у евиденције поште, утврђено је да се осуђеним лицима уручују потврде о предаји писмених поштиљки службеним лицима Завода. Међутим, наведене потврде не се уручују притворним лицима.

7.18.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица ће се посветити додатна пажња заштити приватности и достојанства осуђених приликом њиховог телесног прегледа, односно претреса.

Преглед интимних делова тела у циљу претреса лица лишених слободe вршиће искључиво лекар. Прегледу неће присуствовати немедицинско особље, осим уколико лекар то затражи из разлога безбедности, а шта ће, заједно са образложењем лекара, бити унето у лекарски картон и документацију која се сачињава тим поводом.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Претреси просторија и лица периодично се обављају у складу са редовним планом претреса, који сачињава Служба за обезбеђење.

Лица лишена слободe са којима су обављени разговори нису имала значајније примедбе на начин обављања телесног прегледа, односно претреса. Лица која су имала преглед тела су навела да је он обављен у одвојеној просторији павиљона у којем у смештени и да, осим службених лица која су обављала преглед, њему нису присуствовала друга лица.

О извршеним детаљним претресима састављају се извештаји у који се уносе подаци о времену претреса и лицима и просторији која се претреса, пронађени предмети, запажања службених лица (као што је хигијена просторије, оштећења имовине и слично) и имена припадника Службе за обезбеђење који су обавили претрес.

Претреси блиских лица која долазе у посету осуђенима у посебној просторији⁵ обављају се неретко и на голо. Претресе и прегледе тела обављају искључиво припадници Службе за обезбеђење истог пола као што је и посетилац.

7.19.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће у просторији за посете поставити уочљиво обавештење да је просторија под видео надзором.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

У просторији за посете постављена су обавештења о видео-надзору. Међутим, нису сви простори који су под видео надзором обележени, односно није на свим местима истакнуто обавештење да је простор под видео надзором.

7.20.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања предузети мере за бољу покривеност Завода системом видео камера, уз обезбеђење текућег мониторинга и архивирања забележеног/снимљеног материјала у трајању не краћем од 30 дана.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У току је поступање по препоруци. У току су активности у циљу инсталирања већег броја камера и унапређења видео надзора. Забележени материјал се и даље чува само 7 дана.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Покривеност Завода видео надзором и даље није значајно унапређена. У скорије време у I павиљону је постављен видео надзор на првом и другом спрату. Такође, видео надзор постоји и у кухињи и у ходницима у дисциплинском делу Завода, као и у појединим заједничким просторијама. Самице нису под видео надзором.

У зависности од сервера, архивирање забележеног/снимљеног материјала чува се само од 3 до 10 дана.

7.21.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања предузети мере да се просторије за смештај лица лишених слободе опреме дугмадима аларма за узбуњивање – позивање страже у случају инцидентних ситуација.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Аларми за позивање страже су делимично оспособљени, а потпуно оспособљавање захтева додатна финансијска средства.

⁵ Право на боравак у посебној просторији из чл. 94. Закона о извршењу кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Делимично је поступљено по препоруци. Аларми за позивање страже се тренутно постављају на „Зеленгори“. Постављени су у новом павиљону. Међутим, и даље нису постављени у свим просторијама, па ни у посебним просторијама за посете блиских лица. Такође, у неколико просторија које је тим НПМ обишао ови тастери не раде или нису доступни због намештаја који их заграђује.

7.22.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица ће лице лишено слободе према коме је примењена мера принуде бити одведено код лекара на преглед одмах након примене мере принуде, као и поново између 12 и 24 сата од примене мере.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Увидом у документацију о примени мера принуде утврђено је да се поступа по препоруци, односно да се лекарски прегледи обављају у прописаним интервалима након употребе мера принуде. Ипак, у појединим случајевима у којима су употребљене физичка снага или гумена палица, извештаји о лекарским прегледима нису били довољно детаљни. На пример, иако у свом извештају припадник Службе за обезбеђење наводи да је "употребио гумену палицу у виду 6 -7 удараца у пределу леђа и дебелог меса", лекарски извештај који је након тога сачињен не садржи опис повреда, наводе лица о начину настанка повреда нити мишљење лекара о повезаности навода осуђеног и насталих повреда.

7.23.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања, у складу са важећим стандардима, формирати и опремити посебну просторију за смештање осуђених према којима је наређена мера смештања у посебно осигурану просторију без опасних ствари.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. По наводима запослених због пренасељености Завода није могуће обезбедити посебно осигурану просторију.

НАЛАЗИ НПМ - 2017. г:

Није поступљено по препоруци. У КПЗ Сремска Митровица и даље не постоји посебно осигурана просторија без опасних ствари.

7.24.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица ће се без одлагања обезбедити адекватан број запослених у Служби за третман, неопходан за остваривање сврхе третмана према осуђенима.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. У Заводу је у тренутку контролне посете било запослено 34 људи у Служби за третман. Од тог броја 25 су васпитачи (6 васпитача ради у пријемном одељењу, 16 активно ради са осуђенима по васпитним групама, а 3 васпитача су на руководећим местима). Поред васпитача, у Служби за третман су ангажовани и референти за радно ангажовање, културу и спорт, као и референти за канцеларијско пословање. Од 24. јуна 2013. године запослен је и један психолог.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Сходно Правилнику о уређењу и систематизацији радних места у КПЗ Сремска Митровица⁶ постоји Служба за третман која се састоји од Одсека за испитивање личности (пријемно одељење) и Одсека за реализацију третмана. У тренутку посете тима НПМ у Служби за третман упуслен је био 31 службеник третмана укључујући начелника службе и 2 шефа службе⁷. У Одсеку за испитивање личности према актуелној систематизацији ангажована су 6 службеника третмана (андрагог, психолог, 3 специјална педагога и социолог). Према наводима службенице третмана у наредном периоду у плану је ангажовање још једног службеника за рад у Одсеку за испитивање личности. У Одсеку за реализацију третмана ангажована су 19 службеника третмана задужених за васпитно-корективни рад са групама и спровођење индивидуалних програма поступања и 2 службеника задужена за организовање културно-образовних и спортских активности и запошљавање осуђених лица. Према наводима службенице третмана, васпитни радници воде васпитне групе које броје око 100 осуђених. У затвореном одељењу⁸ у коме је смештено 1459 осуђених, васпитне групе воде 14 васпитача. У полуотвореном⁹ са 473 осуђених раде 5 васпитних радника и у отвореном одељењу¹⁰ са 97 осуђених ради један васпитни радник. Према наводима заменика управника, за оптимално обављање третманских послова, имајући у виду број осуђених на извршењу казне и тренутни број осуђених по васпитној групи потребно је повећати број службеника третмана за још 10 запослених како би групе бројале око 50 осуђених и васпитно-корективни рад био ефикасан и квалитетан. Поред васпитних група које броје велики број осуђених и велике оптерећености васпитног особља административним пословима, поједини службеници третмана¹¹ ангажовани су и на извршењу ванзаводских санкција и мера у Повереничкој канцеларији у Сремској Митровици. Према наводима заменика управника, у 2015. године у складу са Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину из Завода је отпуштено 34 запослених и од тада није било нових упошљавања.

7.25.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица неће осуђене задржати у пријемном одељењу дуже од 30 дана.

⁶ Број: 00-45/2016-1.

⁷ Један шеф задужен је за руковођење Одсеком за реализацију третмана у затвореном, а шефица је задужена за руковођење Одсеком за реализацију третмана у полуотвореном и отвореном одељење.

⁸ Осуђени којима је одређена група „В“

⁹ Осуђени којима је одређена група „Б“

¹⁰ Осуђени којима је одређена група „А“

¹¹ Један службеник третмана из Одсека за испитивање личности и два службеника из Одсека за реализацију третмана.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Како би се приказало колико се осуђени задржавају у пријемном одељењу Завод је урадио анализу трајања задржавања осуђених који су на издржавање казне ступили током маја, јуна и јула 2013. године. Утврђено је да је током маја на издржавање казне ступило 65 осуђених лица, током јуна 94 и током јула њих 85.

Осуђенима којима је програмом поступања утврђено да казну издржавају у затвореном делу Завода прво добијају Одлуку о програму поступања где су утврђени сви елементи програма поступања осим смештаја. Ову одлуку добијају у року од 30 дана. Уколико је том одлуком предвиђено неко посебно право (нпр. за осуђене који долазе из Специјалне затворске болнице или другог Казнено-поправног завода затвореног типа), они од дана доношење одлуке могу да га користе. Смештај осуђених којима је програмом поступања одређен затворени део Завода се одређује касније закључком и то онда када постоје слободна места у затвореном делу Завода. Током ова три месеца осуђени који су разврстани у затворени део Завода су се у пријемном одељењу задржавали од 34 до 48 дана, просечно 44 дана, а најчешће 43 дана. Изузетак су осуђени којима је одређена мера смештаја под појачан надзор, укупно њих 7, јер су они разврстани из пријемног одељења преко реда. Тих 7 осуђених су се у пријемном одељењу, до добијања одлуке о смештају, задржали 18 до 30 дана. Разлог за то што су осуђени који су разврстани у затворени део Завода у пријемном одељењу задржани и након истека законом предвиђеног рока јесте преоптерећеност смештајних капацитета у затвореном делу Завода. Ипак сада осуђени излазе из пријемног одељења много брже него почетком године или од половине претходне године када су се у пријемном одељењу задржавали и по два и по до три месеца.

Када се ради о осуђенима лицима којима је програмом поступања одређено полуотворено и отворено одељење, њима се приликом добијања Одлуке о програму поступања одређује и смештај. Одлуку добијају у законском року, до 30 дана. Ови осуђени су се у пријемном одељењу задржавали минимално 21 дан, а максимално 30 дана. У просеку су се задржавали 26 дана.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима заменика управника, у пријемном одељењу нема задржавања осуђених дуже од 30 дана као што је било у време посете тима НПМ 2013. године. Овај проблем привремено је решен, премештајем једног броја осуђених (45) из затвореног одељења¹² у КПЗ Падинска Скела у циљу растерећења смештајних капацитета у овом одељењу и краћег боравка осуђених у пријемном одељењу којима је одређена група „В“. Међутим, како ово решење није трајно, са сваким новопримљеним лицем на извршење казне коме се одреди група „В“ доћи ће поново до задржавања дужег од законом предвиђених 30 дана у пријемном одељењу, а самим тим и пренасељености у овом одељењу.

У циљу растерећења смештајних капацитета у пријему, Заштитник грађана упутио је препоруку Заводу и Управи за извршење кривичних санкција¹³. Поступајући по упућеној препоруци Управа је упутила изјашњење да се осуђена лица која испуњавају услове за издржавање казне у другим затворима сходно Правилнику о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција премештају у друге заводе, а у циљу дугорочног решавања проблема у плану је изградња новог објекта у КПЗ Митровица са капацитетом за смештај 32 осуђена.

У тренутку посете тима НПМ у пријемном одељењу било је 90 осуђених, од тога њих 22 са групом „В“ били су 9 дана дуже од законом одређеног максимума. Увидом у досије појединих осуђених, утврђено је да је „Одлуком о програму поступања“

¹² Осуђени са групом „В“ мањег степена безбедносног ризика који испуњавају услове за издржавање казне у другим заводима.

¹³ Препорука и одговор органа доступни на <http://www.ombudsman.rs/index.php/2012-02-07-14-03-33/4928-z-sh-i-ni-gr-d-n-z-s-b-n-l-z-z-sv-g-sud-ni-u-pz-u-sr-s-i-r-vici>

осуђени распоређен у групу „В“ и одређено му је затворено одељење. Међутим, због недостатка смештајних капацитета у затвореном одељењу осуђеном је привремено одређен смештај у пријемном одељењу. Такође, програмом поступања му је одређен индивидуални циљ и послови сходно интересовањима и потребама Завода. Међутим, како услови боравка у пријему нису одговарајући за спровођење било каквог третманског рада, оваквим поступањем повређује се и одлаже право осуђених на утврђен третман примерен њиховим потребама.

Узимајући у обзир претходно наведено, осуђени се и даље задржавају дуже од законског максимума у пријему (око 9 дана), али знатно краће у односу на посету НПМ из 2013. године¹⁴.

7.26.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица ће се спроводити третмански рад - ефикасни поступци и активности у третману према осуђенима, сходно индивидуално утврђеном програму поступања према сваком осуђеном.

Наведено се пре свега односи на интензивнији појединачни и групни рад са осуђенима, у складу са задацима особља у реализацији програма поступања.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Према наводима начелнице Службе за третман, третмански рад са осуђенима спроводи се отежано због недостатка васпитног особља и њихове оптерећености административним пословима који се односе на пропратне активности везане за документацију осуђених, а које васпитачи морају обавити. Међутим, начелница наводи да и поред оптерећености бројним обавезама васпитача, које одузимају доста времена и дају мало простора за активан рад са осуђенима, у Заводу се спровode активности, које су утврђене сходно донетом индивидуалном програму поступања према сваком осуђеном.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима запослених, са осуђенима се спроводи третмански рад отежано, имајући у виду недостатак васпитног особља, бројност васпитних група, велику оптерећеност административним пословима и додатним пословима извршења ванзаводских санкција и мера изван Завода. Индивидуални рад са осуђенима подразумева планиране индивидуалне разговоре на основу утврђених индивидуалних циљева и по одређеним темама, док се непланирани разговори обављају на иницијативу и сходно потребама осуђених. Након разврставања обави се први информативни разговор, а следећи је поводом преиспитивања програма поступања, док се осуђени могу самоиницијативно обраћати поступајућем васпитном раднику уколико имају проблема у адаптабилном периоду или током извршења казне. У затвореном одељењу Завода спровode се следећи специјализовани програми третмана:

- Функционално описмењавање;
- Развој социјално прихватљивог понашања и конструктивно решавање проблема;
- Развој социјално прихватљивог понашања и контрола беса;
- Асертивни тренинг;
- Социјални програм за зависнике;
- Подршка одржавању апстиненције.

¹⁴ Види поступање по препоруци НПМ из 2013. године

Укупан број осуђених из затвореног одељења укључених у неки од специјализованих програма третмана у тренутку посете НПМ био је 53. У „Социотерапијски програм за зависнике“ укључено је било 17 осуђених из затвореног одељења (9 осуђених из III и 8 осуђених из IV павиљона). Програм је почео у децембру 2016. године, а предвиђени завршетак је јун текуће године. У програм се примарно укључују осуђени који су зависници од психо-активних супстанци и којима је одређен индивидуални циљ укључивање у овај програм. Међутим, у програм се могу укључити и осуђени којима програмом поступања није одређен овај циљ. По завршетку програма осуђени раде завршени тест, а на основу резултата теста писмено се образлаже успешност и степен испуњености индивидуалног циља. Такође, актуелан је и програм „Подршка одржавању апстиненције“ у који је било укључено око 15 осуђених из затвореног одељења (I павиљон). Сусрети са групом одржавају се једном недељно у трајању од сат времена. У програм „Развој социјално прихватљивог понашања и конструктивно решавање проблема“ укључено је 6 осуђених из I павиљона, а у програм „Развој социјално прихватљивог понашања и контрола беса“ такође 6 осуђених из IV павиљона. Програм Асертивног тренинга похађа 9 осуђених из Ц блока. У тренутку посете НПМ у току је било формирање групе за похађање програма „Функционалног описмењавања“. Од почетка године програм „Функционалног описмењавања“ прошле су две групе од око 30 осуђених. Специјализовани програми трају од 3 до 6 месеци у зависности од врсте. Ове програме спроводе службеници третмани који су у оквиру својих едукација обучени за њихову примену, док систематске обуке за примену специјализованих програма третмана од стране Управе за извршење кривичних санкција није било. Управа за извршење кривичних санкција је поводом препоруке НПМ из Извештаја о посети ОЗ Нови Пазар¹⁵, а у вези организовања обука за службеника третмана за примену специјализованих програма третмана навела да ће у 2017. години спровести обуке за запослене у Служби за третман за примену специјализованих програма третмана за осуђене.

Иако у Заводу постоје специјализовани програми третман, укљученост осуђених у њих је ниска, те се може закључити да су у васпитно-корективном раду и даље заступљенији индивидуални облици третмана, док су групни спорадични и минимални. Увидом у службене податке Завода о броју дисциплинског кажњавања осуђених, уочено је да је у 2016. години изречено 975 дисциплинских мера према 522 осуђена. Најчешће су изрицане мере за теже дисциплинске преступе и то упућивање у самицу према 233 осуђена, укор према 188 осуђених и ограничење или забрана примања пакета према 99 осуђених. Дисциплинске мере изрицане су најчешће због насилничког понашања (113). Велики број дисциплинских преступа може бити последица недовољно заступљеног третманског рада са осуђенима,останак осуђених у затвореном одељењу и отежано напредовање у третману. Различити облици депривација које затварање носи са собом и ригидна затворска правила могу да доведу фрустрација и незадовољства осуђених, што даље може довести до неприлагођеног, недисциплинованог и насилничког понашања.

¹⁵ Број извештаја 281-17/17

7.27.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица ће се о додељивању посебних права осуђенима којима је одређена група одлучивати и унутар рокова за преиспитивања програма поступања, како би се омогућила Правилником предвиђена поступност у добијању посебних права.

У КПЗ Сремска Митровица васпитачи ће све осуђене благовремено и потпуно информисати о начину и условима за додељивање посебних права.

У КПЗ Сремска Митровица васпитачи ће благовремено информисати осуђене о току поступка поводом додељивања посебних права у оквиру групе у коју су разврстани.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци. Према наводима начелнице Службе за третман, о додељивању посебних права одлучује се у оквиру групе у коју је осуђени распоређени и према одредбама важећих прописа. То значи први пут се одлучује после тридесет дана, а затим након стицања услова за преиспитивања програма поступања - 3 месеца за казне до три године, 6 месеци за казне од три до десет година и 1 годину за казне преко десет година. Такође, начелница је навела да се осуђени информишу о процедурама за додељивање посебних права.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима запоселних у Служби за третман, проширена права и погодности додељују се у законом прописаним роковима за преиспитивање програма поступања, што код појединих осуђених значи на годину или две. Мада уколико осуђени остварују програм поступања, добро се влада и остварује индивидуалне циљеве, проширена права и погодности додељују се и пре рокова одређених законом. Што се тиче информисаности о начинима и условима за преиспитивање програма поступања и току поступка поводом додељивања проширених права у оквиру групе у коју су разврста, службеници наводе да се о томе осуђени информишу у пријемном одељењу. Осуђени нису имали примедбе на информисаност поводом додељивања проширених права и погодности, али је велики број њих изнео примедбе када је у питању накнадно разврставање и прелазак у групу са већим степеном проширених права и погодности.

7.28.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица васпитачи ће све осуђене благовремено и потпуно информисати о начину и условима за преиспитивање програма поступања.

У КПЗ Сремска Митровица васпитачи ће благовремено информисати осуђене о току поступка поводом преиспитивање њиховог програма поступања, као и о разлозима непостојања промена у том погледу.

Стручни тим КПЗ Сремска Митровица ће васпитаче благовремено и потпуно обавештавати о разлозима који су били одлучни да, по иницијативи коју су им васпитачи поднели, није упућен предлог Управнику Завода за измену програма поступања према осуђеном.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима запослених, осуђени се у пријемном одељењу информичу о начину и условима за преиспитивања програма поступања, а свака Одлука поводом преиспитивања програма поступања доставља се осуђенима са образложењем зашто није остварен напредак у групу са већим степеном проширених права и погодности. Осуђени су поводом Одлука о преиспитивања програма поступања навели да су упознати са поступком преиспитивања програма поступања и разлозима непостојања промена у том погледу.

7.29.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће доставити Управи за извршење кривичних санкција писани извештај о проблемима са којима се сусреће у примени Правилника о третману, програму поступању, разврставању и накнадном разврставању осуђених лица, посебно у делу који се односи на накнадно разврставање.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима службенице третмана, проблем отпуштања великог броја осуђених са извршења казне из затвореног одељења, а да пре тога нису стекли услов да пређу у групу са већим степеном проширених права и погодности јесте „Упитник за процену ризичног понашања осуђених лица на казну затвор преко 3 године“ који је ригидан и није прилагођен могућностима лица која се налазе на извршењу казне затвора.¹⁶

Поред мањкавости Упитника, мала укљученост осуђених из затвореног одељења у неке од сврсисходних активности још више смањују простор за измену у програму поступања. Такође, с обзиром да је у Заводу око 60% пенолошких повратника који су у затвореном одељењу¹⁷, да је третмански рад отежан имајући у виду мали број васпитног особља у односу на број осуђених по васпитној групи¹⁸, да је Упитник сачињен тако да је мала вероватноћа да се степен ризичног понашања може умањити током трајања казне и довести до напредовања у повољнију васпитну групу, велике су шансе да осуђени који су на пријему разврстани у затворено одељење остану у њему до истека казне.

Према наводима запослених у току 2016. године преиспитивано је укупно 79 програма поступања у делу које се односи на накнадно разврставање. Од овог броја, 54 осуђених је прешло у групу са већим степеном проширених права и погодности. Осуђени који су прешли у групу са већим степеном проширених права и погодности су осуђени са утврђеним високим степеном ризика, али који имају капацитет и мотивацију за промену криминалног понашања, код којих степен ризика у појединим областима функционисања није изразито висок, те је самим тим и могућност за смањење ризика извеснија. Међутим, велики број осуђених у

¹⁶ То су лица која су углавном раније осуђивана, иза себе имају криминалну прошлост, без или недовршеног основног образовања, без породице и њихове подршке, без запослење, лошег социо-економског статуса, са проблемима злоупотребе психоактивних супстанци, често и психичким проблемима и психијатријским дијагнозама. Већина критеријума у Упитнику на основу којих се процењује степен ризичног понашања нису категорије код којих је могућа промена током извршења казне и напредовање, а поједине се односе и на прошло време које није могуће поправити или изменити.

¹⁷ На дан посете од 1911 осуђених, 1268 је било у затвореном одељењу, а 464 у полуотвореном, 89 у отвореном и 90 осуђених у пријемном одељењу.

¹⁸ Видети препоруку под редним бројем

затвореном одељењу је са веома високим степеном ризика у бројним областима функционисања, са умањеним капацитетима и немотивисани за промену криминалног понашања, те је код њих знатно умањена и могућности за смањењем укупног степена ризика и напредовање у повољнији третман. Такође, чести дисциплински преступи појединих осуђених још више отежавају напредак у третману и остваривање законом прописане сврха кажњавања.

С обзиром на претходно наведено потребна је корекција постојећих или увођење нових инструмента за процену ризика и потреба, приликом преиспитивања програма поступања.

7.30.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће уредно обавештавати надлежне органе старатељства о смештању у Завод осуђених који имају малолетну децу, те у сарадњи са тим органима, а у складу са својом надлежношћу, омогућити остваривање најбољих интереса детета чији отац се налази на издржавању казне затвора у Заводу.

КПЗ Сремска Митровица ће уредно обавештавати надлежне органе старатељства о смештању у Завод осуђених који се искључиво старају о трећим лицима.

КПЗ Сремска Митровица ће уредно обавештавати осуђене о свим информацијама прибављеним у контактима са надлежним органима старатељства поводом њихове малолетне деце, односно поводом лица о којима се они искључиво старају.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Завод обавештава центре за социјални рад о сваком примљеном лицу. Међутим, од центара не добијају повратне информације, па с тога и не могу да обавештавају осуђене о лицима о којима се искључиво старају.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Сарадња Завода са надлежним центрима за социјални рад је добра. Надлежни Центар за социјални рад контактира се када је осуђенима потребна финансијска подршка током или након извршења казне, провера адреса становања када осуђени одлази на викенд посете, провера породичних односа и понашање осуђеног у социјалној средини у циљу пружања подршке осуђеном током и након истека казне и сл.

У ситуацијама када је осуђеном потребна помоћ постпеналног прихвата и подршке, Завод шаље допис надлежним центрима за социјални рад како би се извршиле теренске провере о могућност повратка осуђеног у породицу или о потреби обезбеђивања друге врсте смештај.

Уколико осуђена лица немају личну карту, надлежни центар за социјални рад шаље допис општини према месту његовог пребивалишта у циљу обезбеђивања извода из матичне књиге рођених и прикупљање документације за вађење личне карте. У наредном периоду у плану је и помоћ полиције код израде личних докумената осуђених. Планирано је да надлежни центар за социјални рад прикупљена докумената осуђених са захтевом за израду личне карте упућује полицији према месту њиховог пребивалишта, а потом ће они захтев прослеђивати полицији у месту где је Завод. Даље би месна станица требало да узима отиске прстију од осуђених у Заводу, а прикупљени подаци би се слали назад полицији према месту пребивалишта осуђених, ради израде личних докумената.

Завод увек обавештава надлежне органе старатељства о смештању у Завод осуђених који имају малолетну децу или неко треће лице о коме нема ко да се стара.

7.31.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица ће се третман према осуђеном спроводити и кроз припрему за отпуст. У оквиру програма поступања према осуђеном, пре његовог отпуштања са извршења казне затвора, утврђиваће се програм пружања помоћи осуђеном након отпуштања.

КПЗ Сремска Митровица ће остваривати прописану сарадњу у остваривању пружања помоћи осуђеном након отпуштања са организационом јединицом у саставу Управе надлежном за третман и алтернативне санкције и са органом старатељства надлежним према месту последњег пребивалишта, односно боравишта осуђеног.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци. Увидом у досијее утврђено је да се уноси време започињања програма припреме за отпуст. Начелница Службе за третман навела је да постоји обавеза за утврђивањем програма припреме за отпуст за сваког осуђеног, али да релевантним прописима није регулисано шта тај програм конкретно треба да садржи, тако да је Заводу препуштено да сам утврди каква је помоћ осуђеном потребна. Сарадња са организационом јединицом у саставу Управе надлежном за третман и алтернативне санкције и са органом старатељства надлежним према месту последњег пребивалишта, односно боравишта осуђеног у остваривању пружања помоћи осуђеном након отпуштања са извршења казне је успостављена. Такође, начелница је навела да се пре отпуста контактира породица осуђеног, а по потреби и други субјекти (нпр. институције које се баве лечењем болести зависности).

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично је поступиљено по препоруци. У оквиру програма поступања ради се припрема за отпуст према лицима која исказу потребу за припремом. По истеку казне осуђеним лицима се даје информатор у коме се налазе контакти релевантних државних институција којима лица могу да се обрате у циљу пружања помоћи и подршке. *(опширније у делу спровођење препорука Европског комитета бр.препорукe 69.)*

7.32.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће осуђенима омогућити остварење права на образовање, на тај начин што ће организовати основно и средње образовање, као и друге видове образовања осуђених, према програму поступања, а на основу утврђених потреба осуђеног, односно одређених индивидуалних циљева.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци. Према наводима начелнице Службе за третман у Заводу се организује и спроводи основно и средње образовање осуђених лица (11 осуђених похађа основу школу, 68 осуђених похађа средњу техничку школу, а 7 студира). У овој години је око 3 милиона динара уложено у образовање. Такође су, у сарадњи са надлежним министарствима организоване обуке из области заваривања, повртарства и пекарства (делатности које су дефицитарне на тржишту рада). Ове обуке похађа 182 осуђена лица. Још наводи да се осуђенима омогућује и спровођење на факултете, ради изласка на испите.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У Заводу се организује и спроводи основно и средње образовање. Основно образовање спроводи Основна школа из Буђановаца, док средње образовање спроводи Техничка школа „Никола Тесла“ из Сремска Митровице, а осуђени се оспособљавају за занимања аутомеханичара, машинбраваре и механичара грејне и расхладне технике. Предавања се одржавају на спрату павиљона „Школа“. У 2017. години у основно образовање укључено је 14 осуђених из затвореног одељења и то: 5 осуђених из IV павиљона, један осуђени из Ц блока, 4 осуђена из I павиљона, 1 осуђени из VI павиљона, један осуђени из павиљона Индустијски комбината, један осуђени из III павиљона, један осуђени из павиљона Школа и један осуђени из II павиљона. У средње стручно образовање у тренутку посете укључено је било 56 осуђених из затвореног одељења и то: 8 осуђених из IV павиљона, 18 осуђених из II павиљона, 1 осуђени из VI павиљона, 7 осуђених из Ц блока, 2 осуђена из павиљона Школа, 20 осуђених из I павиљона и 2 осуђена из III павиљона и дисциплинског дела. У току 2016. године 117 осуђених је прошло кроз неки вид образовања у Заводу. Курс описмењавања прошао је 21 осуђени, 38 осуђених је завршило основну школу, а 58 осуђених трећи степен средње стручне школе. Према степену стручне спреме на дан 31.12.2016. године структура осуђених изгледала је овако:

- потпуно неписмених - 58
- незавршена основна школа- 194
- завршена основна школа - 470
- незавршена средња школа - /
- завршен други степен средње школа- 76
- завршен трећи степен средње школа- 651
- завршен четврти степен средње школа - 403
- завршен пети степен средње школа - 2
- незавршена виша или факултет - /
- завршена виша школа - 41
- довршен факултет - 32
- магистарске студије - /
- докторске студије - 1

У Заводу се спроводи и стручно оспособљавање за вариоце, машинбраваре и пекаре. У марту и априлу текуће године 25 осуђених (15 из затвореног и 10 из полуотвореног одељења) је прошло ове обуке и то 10 осуђених за вариоце, 5 осуђених за машинбраваре и 10 осуђених за пекаре. Захваљујући уговору о сарадњи између Завода и немачке невладине хуманитарне организације "Help" биће обезбеђена средства за наставак активности на обуци осуђених. Стручно оспособљавање спроводиће Бизнис академија из Ниша. Што се тиче критерија за селекцију осуђених који ће похађати обуке, предност имају осуђени са завршеном основном школом. Према наводима службенице третмана, међу осуђенима је велико интересовање за обуке јер краће трају, извеснији је завршетак и осуђени су више мотивисани за учешће у њима. У текућој години смањен је број обука у односу на раније године, јер Управа за извршење кривичних санкција није предвидела и определила финансијска средства за обуке осуђених. Последња средстава опредељена од стране Управе била су 2015. године кад је завршена обуке за пекаре.

7.33.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће осуђенима омогућити остварење права на рад, тако што ће им омогућити радно ангажовање.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци. Према наводима начелнице Службе за третман у Заводу се осуђенима омогућује право на рад. На дан контролне посете око 700 осуђених је било радно ангажовано.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Послови на којима се осуђени упошљавају одређени су Упутством о радном ангажовању осуђених у КПЗ у Сремској Митровици¹⁹. Увидом у службене податке Службе обезбеђења послови су ранжирани као павиљонски, послови у Одсеку за заштиту од пожара, послови у Служби за здравствену заштиту и послови у Служби за третман. Према наводима службених лица, укупан број радно ангажованих осуђених на дан посете тима НПМ био је 904, од тога 405 у затвореном одељењу, 435 полуотвореном, 64 у отвореном одељењу укључујући и Соко Бању и 44 осуђена изван Заводу по основу уговора о пословно-техничке сарадње са предузећима. Већина осуђених у затвореном одељењу ангажована је на режијским пословима, односно пословима одржавања хигијене павиљона, подела хране, одржавање травнатих површина круга затвореног одељења и утовар смећа. Такође, два притвореника су ангажована на режијским пословима у оквиру притворске јединице.

Увидом у службене податке Службе обезбеђења утврђено је да је број упослених осуђених на дан посете тима НПМ био 246²⁰, што је знатно мање у односу на број радно ангажованих осуђених којима је индивидуалним програмом поступања одређено радно место (904). Службеница третмана наводи, да је разлика у броју осуђених упослених програмом поступања и броју ефективно радно ангажованих на дан посете последица тога што су неки осуђени на наградном одсуству, одмору или здравственој поштеди.

Сагледавајући списак радно ангажованих осуђених, а имајући у виду и наводе службених лица о упоселности осуђених може се закључити да је стваран број радно ангажованих на дневном нивоу знатно мањи у односу на број радно ангажованих којима је програмом поступања одређено радно место.

7.34.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У простору за време на свежем ваздуху (шетњу) притворске јединице КПЗ Сремска Митровица формираће се надстрешница димензија подобних да се сва лица која су изведена у шетњу заклоне од атмосферских падавина.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

¹⁹ Број 24-1100/16 од 01.07. 2015.године

²⁰ У затвореном одељењу 128, полуотвореном 101 и отвореном одељењу 17 осуђених.

7.35.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће омогућити осуђеном да током извршења дисциплинске мере упућивања у самицу борави ван просторија на свежем ваздуху у трајању од најмање један сат дневно.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима службенице третман, осуђени којима је изречена дисциплинска мера упућивање у самицу проводе на свежем ваздуху сат времена дневно.

7.36.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У притворској јединици КПЗ Сремска Митровица формираће се посебан простор, опремљен справама за вежбу, намењен за физичке активности притвореника на свежем ваздуху, као и у затвореном простору (за вежбу када атмосферске прилике на отвореном то не дозвољавају).

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

7.37.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће у спортском центру „Партизан“ обезбедити потребне спортске реквизите (лопте, рукометни голови, стубови и мреже за одбојку, реквизити за стони тенис...), као и недостајуће справе и другу опрему за теретану.

Служба за третман ће формирати листу спортских терена, просторија, реквизита, справа и друге опреме, потребних за обављање физичких активности лица лишених слободе и донети програм организованог телесног вежбања и спортских активности лица лишених слободе, по коме ће се спроводити те активности у Заводу.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Набављени су одређени спортски реквизити.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима службенице третмана, осуђени у затвореном одељењу сваког дана проводе на Спортском центру (СЦ) „Партизан“ 2 часа дневно, поред шетње који имају свакодневно. Осуђени из III павиљона имају посебан простор за вежбање и време изван затворених просторија у оквиру свог павиљона.

Увидом у службене податке утврђено је да се спортске активности осуђених у затвореном одељењу одвијају у СЦ Партизан где су осуђена лица из I, II, IV, VI и Ц Блока имају могућност бављења разним спортским садржајима (мали фудбал, кошарка, одбојка, стони тенис, шах, пикадо, бодибилдинг).

Према подацима из годишњег извештаја Завода, у 2016. години одржано је 6 турнира у различитим спортовима за осуђене из затвореног одељења. Спортско-рекреативне активности одвијале су се и у полуотвореном и отвореном одељењу. Од потребних спортских реквизита набављене су фудбалске и кошаркашке лопте и лоптице за стони тенис.

Поред спортских активности у току 2016 године одржаване су и културно-уметничке активности. Осуђена лица учествовала су на литералним конкурсима у прози и поезији. Такође, у Заводу је одржан фестивал беседништва и концерти приликом новогодишњих празника. Од културно-уметничких активности одржавају се и разне секције.

Број активних секција у време посете тима НПМ био је 5 у којима је учествовало 34 осуђених. У резбарску и сликарску секцију укључено је 14 осуђених из II, IV, VI и павиљон Школа. У музичку секцију укључено је двоје осуђених (један осуђени из павиљона Школа и један из Ц блока). У новинарску секцију укључена је 8 осуђених и то: I павиљон – 2 осуђена, II павиљон – 2 осуђена, Ц блока – 2 осуђена, III – 1 осуђени и IV павиљон – 1 осуђени. У литералну секцију укључено је 10 осуђених из I, II, IV и павиљона Школа. У сликарску секцију укључена су 4 осуђена из II павиљона – затворено одељење и 16 осуђених из полуотвореног одељења (В павиљон и Зеленгора).

7.38.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

У КПЗ Сремска Митровица ће се малолетни притвореници смештати у истим просторијама-спаваоницама са пунолетним притвореницима искључиво на основу одлуке судије за малолетнике.

Када је у циљу спречавања фактичког усамљења малолетног притвореника нужно сместити у исту просторију-спаваоницама са пунолетним притвореницима, КПЗ Сремска Митровица ће о томе одмах обавестити надлежног судију за малолетнике, како би о евентуалном малолетниковом смештају са пунолетним притвореницима била донета одговарајућа одлука.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

7.39.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица ће се омогућити смештај и други животни услови прилагођени осуђенима са инвалидитетом којима је за кретање неопходна употреба инвалидских колиџа или других ортопедских помагала, односно смештај примерен врсти и степену њихових посебних потреба.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Међутим, у плану је постављање рампи за особе са инвалидитетом.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима заменика управника, у Заводу је реновиран павиљон Одмаралиште где су смештена стара и слабо покретна лица. Такође, у тренутку посете у току су били радови на адаптацији Стационара у којем је опредељена посебна соба за особе са инвалидитетом. Такође, постављене су и рампе.

7.40.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће одмах сачинити писану анализу потребног броја и стручног профила запослених у Служби за здравствену заштиту (медицинских техничара и лекара одговарајућих специјалности, пре свега хирурга, стоматолога и психијатра), подобног да се свим лицима лишеним слободе у смештеним у Заводу омогући пружање здравствене заштите у складу са важећим прописима и стандардима, имајући у виду структуру и број запослених у истоврсним службама у новоформираним затворским капацитетима у Србији.

КПЗ Сремска Митровица ће напред описану анализу без одлагања доставити Управи за извршење кривичних санкција.

КПЗ Сремска Митровица ће у складу са напред описаном анализом ангажовати у Служби за здравствену заштиту недостајући број медицинских техничара и лекара одговарајућих специјалности.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Није сачињена анализа потребног броја и стручног профила запослених у Служби за здравствену заштиту.

У Заводу је ангажовано – запослено 22 здравствена сарадника. Нови медицински техничари нису ангажовани. Од посете априла 2012. године закључени су уговори о делу са специјалистом за општу хирургију и специјалистом за урологију који долазе у Завод. Поред тога, од претходно 5 лекара опште праксе на одређено време један је променио радно – правни статус тако што је сада запослен на неодређено време, па је према томе, у Заводу актуелно ангажовано 2 лекара на недоређено и 4 лекара на одређено време.

У Заводу није додатно ангажован лекар специјалиста психијатар тако да је и даље овај специјалиста доступан око 2,5 дана недељно (специјалиста психијатар је начелник Службе за здравствену заштиту те око 50% радног времена утроши на организационе послове).

Обновљени су уговори о делу са 10 спољних сарадника (сви су лекари специјалисти). Склопљен је уговор и са доктором стоматологом - протетичарем.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. У Заводу је ангажован један лекар на неодређено време – специјалиста психијатар, као и 5 лекара опште праксе, сви на одређено време (6 месеци). Осим тога, склопљени су уговори о делу са 10 спољних сарадника, лекара специјалиста (интерниста, хирург, ортопед, ОРЛ, офталмолог, физијатар, дерматолог, уролог, пнеумофтизиолог) који долазе по потреби, у зависности од броја пријављених пацијената.

У Заводу је ангажовано 20 медицинских техничара, од којих се тренутно 2 налази на боловању, један је лабораторијски техничар, а један врши административне послове, главне сестре, тако да послове техничара обавља 16 особа.

У Заводу је на неодређено време ангажован један лекар стоматолог и један стоматолошки техничар, а склопљен је уговор о сарадњи са техничарем протетичарске струке.

7.41.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица ће у књигама повреда благовремено евидентирати све настале повреде, између осталог и повреде настале самоповређивањем, и уредно уносити све податке релевантне за насталу повреду.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Извршен је увид у књигу повреда па је констатовано да су у истој и даље не евидентирају сви случајеви самоповређивања. Наиме, из података којима смо у време контролне посете располагали произилази да је један осуђеник задобио самоповреду дана 24.01.2013.г. када је „главом разбио прозор“, а што произилази из података садржаних у осуђениковом досијеу. Међутим, провером у регистру задесних повреда под одговарајућим датумом није евидентирано његово повређивање. С друге стране, у истом регистру је под текућим бројем 22. за 2013. годину (без датума уписа) евидентирано повређивање лица К.М. за којег је наведено „аутомутилација“ и секотина леве подлактице („V. scissum antebrachii l. sin.“).

Такође, увидом у исту књигу констатује се да се она и даље води неурено – не бележе се датуми прегледа и сви податаци релевантни за насталу повреду.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту у Заводу води 2 књиге повреда, једна се односи на повреде настале на раду, друга са ознаком „акцидентогене повреде“. У њој се евидентирају повреде настале случајним повређивањем, повреде настале током спортских активности, али и повреде настале самоповређивањем, у тучи са другим осуђеницима, као и повреде настале од стране полиције.

Увидом у књигу повреда констатује се да за сваку повреду уноси датум прегледа и дијагноза, а у већини случајева и кратак опис начина настанка. Увидом у картоне ЛЛС установљено је да се наводе детаљнији анамнестички подаци о начину настанка повреде, као и детаљнији опис повреда, али се не уноси мишљење лекара о повезаности изјаве ЛЛС са установљеним стањем.

7.42.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица ће уредно водити протоколе о пруженим здравственим услугама и уносити све релевантне податке.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Извршен је увид у протокол амбулантних прегледа, па је констатовано да се и даље уз поједине уписе не уносе сви релевантни подаци (нпр. дијагноза и сл.); ово утврђење прозилази из података садржаних у протоколу амбулантних прегледа евидентираних на дан 06. марта 2013. године (бројеви протокола 773, 774, 776, 777, 779-782) где нема наведених дијагноза, а за поједине уписе (бројеви протокола 774, 776, 781-782) није означена ни дијагноза ни терапија, као што није учињено ни за прегледе евидентираних под редним бројем 783 и 784 за дан 07. марта 2013. године.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Увидом у протоколе амбулантних прегледа, констатовано је да већина протокола општих прегледа садржи све релевантне податке, изузев појединачних случајева где није уписан само датум прегледа.

Увидом у протоколе специјалистичких прегледа установљено је да исти већином садрже само име пацијента и печат лекара, без било каквих других података. Увидом у здравствене картоне прегледаних лица за одређени датум установљено је да се специјалистички прегледи пишу у виду појединачних извештаја, те да су већином нечитки.

7.43.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица ће формирати и водити електронску базу података о здравственим прегледима и интервенцијама.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У току је поступање по препоруци. Радови на изради програма (софтвера) за електронску базу података о здравственим прегледима и интервенцијама су у току. Тренутно се набављају рачунари и пратећа опрема.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Стање одговара стању констатованом приликом претходне посете. Према наводима заменика управника Завода, тренутно се ради на изради софтвера.

7.44.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, ће управнику Завода у писменој форми, у интервалима не дужим од једне године, по потреби и чешће, подносити периодичне извештаје о здравственом стању лица лишених слободе.

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, ће управнику Завода, у писменој форми, поднети извештај увек када установи да је физичко или душевно стање лица на извршењу казне затвора нарушено или

угрожено због продужења или начина издржавања казне, и препоручити мере за поступање са тим лицем, укључујући и могућност прекида извршења казне.

Управник завода ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар, а уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или се са њима не слаже, без одлагања ће их доставити директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Служба за здравствену заштиту односно лекар, управнику Завода у писменој форми, у интервалима не дужим од једне године, по потреби и чешиће, не подноси периодичне извештаје о здравственом стању лица лишених слободе.

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, управнику Завода, у писменој форми, подноси извештај када установи да је физичко или душевно стање лица на извршењу казне затвора нарушено или угрожено због продужења или начина издржавања казне и препоручује мере за поступање са тим лицем, укључујући и могућност прекида извршења казне. Илустрације ради, дана 04.01.2013. године поднет је извештај о здравственом стању осуђеног Н.М., а дана 19.01.2013. године извештај о здравственом стању осуђеног Б. М; у оба случаја у питању је малигно обољене због којег је предложен прекид извршења казне затвора. Такође, управнику Завода је дана 06.12.2012. године поднет извештај о здравственом стању притвореног лица С.М., такође оболелог од малигног обољења, а за којег је препоручено да суд који је одредио меру притвора размотри пуштање притвореника на слободу и даље вођење кривичног поступка са слободе.

При контролној посети нисмо били у могућности да утврдимо да ли управник Завода без одлагања предузима мере које му препоручи лекар, односно да ли, уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или се са њима не слаже, без одлагања исте предлоге доставља директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету, односно делимично се поступа по препоруци.

Лекар Службе за здравствену заштиту не подноси периодични писмени извештај управнику о лицима чије је здравствено стање компромитовано због проодужења или начина издржавања казне. Лекар редовно подноси писани извештај, на кварталном нивоу, о стању хигијене, кухињи и храни.

7.45.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће адаптирати објекат „Стационара“, тако што ће извршити његову санацију од влаге, обнову подова као и потребна кречења и фарбања. Пролазне просторије и једна болесничка соба прилагодиће се за смештај лица са телесним инвалидитетом. У заједничким дневним боравцима формираће се приручна кухиња са решоом и фрижидером, а забраниће се припрема хране у собама. Пушење у стационару ће бити забрањено, осим у једној за то наменски одређеној просторији.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Адаптација објекта „Стационар“ није вршена, односно није извршена његова санација од влаге, обновља подова као ни потребна кречења и фарбања. Из дописа који је начелник Службе за здравствену заштиту упутио начелнику Службе општих послова, а у вези са предлогом финансијског плана наведено је да је потребна адаптација и опремање зграде стационара те су наведене ставке: реконструкција и обнављање унутрашњости зграде, поправке електричних и водоводних инсталација, замена плочица и кречење.

Пролазне просторије и једна болесничка соба нису прилагођена за смештај лица са телесним инвалидитетом. У приземљу објекта, у делу који користе болесници (десно од главног улаза), у дневном боравку затечена су два лица у инвалидским колицима; једно лице има ампутиране обе ноге, а друго је такође непокретно. Оба лица истичу да не могу да напусте објект без помоћи других осуђеника тако да не користе могућност дневног боравка на свежем ваздуху. Илуструјући ово, једно од лица затечених у инвалидским колицима које је према сопственом наводу око три недеље у Заводу, истиче да ни једном у току ове три седмице није боравило на свежем ваздуху. Такође, ово лице истиче да због своје инвалидности није било у могућности да користи тоалет, па је о трошку породице набављена посебна столица која овом лицу омогућава вршење физиолошких потреба.

У заједничким дневним боравцима није формирана приручна кухиња са решоом и фрижидером, нити је забрањена припрема хране у собама.

Пушење у стационару, у делу у којем се налазе лица лишена слободе није забрањено, нити је одређена једна наменска просторија у којој би било дозвољено пушење. Пушење је забрањено у делу објекта „Стационар“ у којем се налазе амбуланте, а службена лица пуше на отвореном простору, испред зграде. У овом делу, на улазу, на једном месту истакнут је јасно знак забране пушења.

ЗАКЉУЧАК: Не стварање услова за боравак лица са инвалидитетом у објекту „Стационар“ у којем су она смештена у продуженом трајању представља нечовечно поступање.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У току је поступање по препоруци. У току су радови на реновирању објекта „Стационар“ тако да су болесничке собе, као и амбуланта измештене у привремене просторије. Ртг кабинет је привремено расформиран.

7.46.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће опремити болесничке собе у Стационару са ноћним сточићима, односно ормарићима за одлагање личних ствари пацијената уз сваки кревет, као и креветима који испуњавају уобичајене стандарде за болничке кревете.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. КПЗ Сремска Митровица није опремио болесничке собе у Стационару са ноћним сточићима, односно ормарићима за одлагање личних ствари пацијената уз сваки кревет, као и креветима који испуњавају уобичајене стандарде за болничке кревете.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Болесничке собе су из објекта Стационара, који се реновира, измештене у две привремене собе са 7 и 8 лежаја, исте су неадекватне за смештај болесника. У собама постоје ормари за одлагање личних ствари, не постоје ноћни сточићи уз сваки кревет, а кревети не испуњавају стандарде. У време посете, у овим собама налазило се 13 лица.

7.47.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће опремити посебне просторије за обављање здравствених прегледа - амбуланте у Заводу са свом непоходном медицинском опремом и уређајима, у складу са прописима.

КПЗ Сремска Митровица ће у амбуланти у Стационару обезбедити дефибрилатор.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Из дописа који је начелник Службе за здравствену заштиту упутио начелнику Службе општих послова, а у вези са предлогом финансијског плана наведено је да је потребно опремање зграде Стационара и набавка опреме за збрињавање пацијената, као и опремање амбуланта и превијалишта по павиљонима, те је дата детаљна спецификација потребне опреме и прибора.

По изјави начелника Службе за здравствену заштиту ништа од тражене опреме није набављено. Према његовим наводима одобрена је набавка термокаутера, али реализација ове набавке је изостала.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. У претходном периоду набављени су дефибрилатор, термокаутер, пулсни оксиметар и ЕКГ апарат. У сваком павиљону опремљена је амбуланта са основним намештајем и опремом, а три амбуланте су опремљене комплетном опремом и прибором тако да се у њима могу вршити и мање интервенције и превијања.

По изјави начелника Службе за здравствену заштиту у плану је набавка санитетског возила, зубарске столице, офталмоскопа и отоскопа.

7.48.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће у стоматолошкој ординацији обезбедити функционалну опрему у складу са важећим стандардима, као и довољну количину потрошног материјала, између осталог анестетика, материјала за пломбе, и других медикамената за ендодонтски третман.

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно доктор стоматологије у Заводу, ће одмах сачинити спецификацију недостајуће опрема, прибора и материјал за лечење, поправку и вађење зуба коју је неопходно обезбедити у циљу омогућења пружања стоматолошке заштите у Заводу у складу са важећим стандардима, и исту у виду предлога мера за унапређење здравствене заштите осуђених без одлагања доставити управнику Завода.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. У погледу наведених препорука истакнуто је да је у стоматолошкој ординацији извршено сервисирање – ремонт опреме, те да је набављена довољна количина потрошног материјала, између осталог анестетика, материјала за пломбе, и других медикамената за ендодонтски третман. Према наводима, расположиве залихе су довољне за потребе до краја септембра/почетка октобра 2013. године.

Међутим, доктор стоматологије у Заводу истиче да „Служба комерцијале“ КПЗ често не поступа по његовим упутствима за набавку материјала од одређених произвођача које он специфицира према сопственом знању, искуству и потребама, већ да се набавља прибор, материјал за лечење, поправку и вађење зуба који кадкад нису адекватни потребама.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету.

7.49.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица ће одмах сачинити писану анализу потреба за лековима и другим медицинским терапијским средствима и материјалима који недостају за пружање здравствене заштите лицима лишеним слободе, имајући у виду стварне потребе тих лица, а у складу са важећим стандардима.

КПЗ Сремска Митровица ће напред описану анализу без одлагања доставити Управи за извршење кривичних санкција.

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица ће одлуку о начину лечења, односно терапију, лицима лишеним слободе одређивати према стварној медицинској потреби (индикацији) и неће је мењати из немедицинских (економских) разлога – у смислу прилагођавања врстама и количинама лекова или терапије које су расположиве у Заводу.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. Није сачињена писана анализа потреба за лековима и другим медицинским терапијским средствима и материјалима који недостају за пружање здравствене заштите лицима лишеним слободе, имајући у виду стварне потребе тих лица, а у складу са важећим стандардима.

Према наводу начелника Службе за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, због недостатка појединих лекова одлуку о начину лечења, односно терапији, лицима лишеним слободе и даље се мења из немедицинских (економских) разлога – у смислу прилагођавања врстама и количинама лекова или терапије које су расположиве у Заводу, те се у оваквим случајевима не одређује према стварној медицинској потреби (индикацији).

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту лекови се набављају путем тендера, а према процени лекара и исказаним потребама. Свих лекова са позитивне листе има довољно. Остали лекови се набављају из наменски одвојеног дела буџета Завода, или се лицима лишеним слободе која имају могућности дозвољава да о свом трошку набаве неопходне лекове.

Међутим, од психијатра добијена информација да снабдевеност психофармацима није добра, како анксиолитика, тако и антидепресива и антипсихотика.

7.50.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

Здравствени прегледи лица лишених слободе у КПЗ Сремска Митровица вршиће се само у присуству здравствених радника, осим ако здравствени радник другачије не затражи.

На спољашњој страни врата лекарских ординација, као и у самим ординацијама, на видном месту ће се истаћи забрана за немедицинско особље да присуствују лекарским прегледима лица лишених слободе.

Уколико здравствени радник затражи да припадник Службе за обезбеђење или друго немедицинско особље присуствује здравственом прегледу лица лишеног слободе, о

томе ће се сачинити службена белешка у којој ће здравствени радник навести разлоге којима се руководио приликом тражења присуства немедицинског особља током обављања здравственог прегледа.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци. И даље је здравствени прегледи лица лишених слободe у КПЗ Сремска Митровица врше тако да њима присуствује немедицинско особље без посебног захтева здравственог радника. Ово произилази из изјаве начелника Службе за здравствену заштиту, као и из разговора обављеним са лицима лишеним слободe обављеним у притворској јединици Завода.

Није на видном месту, на спољашњој страни врата лекарских ординација, као и у самим ординацијама истакнута забрана за немедицинско особље да присуствују лекарским прегледима лица лишених слободe, али је указано да се планира да се то уради.

Здравствени радници не сачињавају службену белешку у којој би се навели разлози за присуство немедицинског особља током обављања здравственог прегледа.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Није поступљено по препоруци.

7.51.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, ће током првог лекарског прегледа по пријему лица лишеног слободe у Завод вршити преглед свих телесних предела, односно преглед пацијента без одеће.

У медицинској документацији ће бити назначено да је извршен целокупни телесни преглед. Уколико телесне повреде не постоје, то ће се констатовати. Уколико телесне повреде постоје, исте ће бити описане, а унеће се и наводи прегледаног лица о начину настанка повреда, као и мишљење лекара о повезаности објашњеног начина настанка повреда и констатованих повреда. У случају постојања индикација да се према лицу које је прегледано поступало насилно о томе ће без одлагања бити обавештен управник Завода.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Током првог лекарског прегледа по пријему лица лишеног слободe у Завод Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, не врши преглед свих телесних предела, односно преглед пацијента без одеће. Ово произилази из навода начелника Службе за здравствену заштиту који истиче да се преглед без одеће врши само када пацијент „пријави неки проблем“. Такође, на праксу да се не врши преглед целокупног тела, у склопу првог лекарског прегледа по пријему у Завод, указују лица лишена слободe са којима је обављен разговор, а која објашњавају да је током прегледа од њих тражено само да скину/раскопчају горње делове одеће.

У медицинској документацији се не назначава да је извршен целокупни телесни преглед, нити се констатује да телесне повреде не постоје. Уколико се установе телесне повреде уноси се наводи прегледаног лица о начину настанка повреда. Међутим, у ситуацији када су установљене телесне повреде у медицинску документацију се не уноси мишљење лекара о повезаности објашњеног начина настанка повреда и констатованих повреда.

Извршен је увид у насумично изабрану медицинску документацију – здравствене картоне осуђених лица која се налазе у пријемном одељењу КПЗ Сремска Митровица и то за М.Н. прегледан 25.4.2013.г., Ј.К. прегледаног 21.6.2013.г., С.Р. прегледаног 14.6.2013.г. и В.А. прегледаног 10.5.2013.г. чиме је потврђена претходно наведена пракса у погледу: (1) неназначавања да је извршен целокупни телесни преглед, (2) одсуства констатације да телесне повреде не постоје и (3) неуношења мишљења лекара о повезаности објашњеног начина настанка повреда и констатованих повреда за Р.Н. код кога су констатоване бројне секотине

и огуљотине за које је наведено да су настале као резултат самоповређивања на око 7 дана пре пријема у КПЗ Сремска Митровица, док се ово лице налазило у ОЗ Нови Сад.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Из изјаве начелника Службе за здравствену заштиту закључује се да се приликом првог лекарског прегледа по пријему лица лишеног слободе у Завод Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, врши преглед свих телесних предела. Извршен је увид у насумично изабрану медицинску документацију – здравствене картоне осуђених лица и установљено је да су све рубрике адекватно попуњене, али нема назнаке да је извршен целокупни телесни преглед нити констатације да телесне повреде не постоје.

7.52.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, редовно ће прегледати осуђене, у интервалима не дужим од три месеца.

Редовни периодични прегледи лица лишених слободе ће садржати све елементе првог лекарског прегледа по пријему лица лишеног слободе у Завод, а по потреби, у складу са здравственим стањем прегледаног лица и другим посебним потребама, предузеће се и друге медицинске мере.

Ако се током редовних периодичних прегледа лица лишених слободе уочи било који знак или дође до индикација да се са одређеним лицем лишеним слободе у Заводу поступа насилно, као и када се установи да је његово физичко или душевно стање нарушено или угрожено због начина издражавања казне, без одлагања ће о томе у писменој форми бити обавештен управник Завода, уз препоруку мера за поступање са тим лицем.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Не врше се редовни прегледи осуђених у интервалима не дужим од три месеца. Објашњено је да ће увођењем новог програма (софтвера) за електронску базу података о здравственим прегледима и интервенцијама бити могуће проверити и утврдити које је осуђено лице када прегледано, па ће бити могуће да се врше редовни прегледи осуђених у интервалима не дужим од три месеца.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци.

7.53.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица извештаји лекара о лекарском прегледу лица према којима је примењена мера принуде садржаће и

- наводе лица према коме је примењена мера принуде о начину настанка повреда,

мишљење лекара о повезаности примењене мере и насталих повреда.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту извештаји лекара о лекарском прегледу лица према којима је примењена мера принуде и даље не садрже: (1) наводе лица према коме је примењена мера принуде о начину настанка повреда и (2) мишљење лекара о повезаности примењене мере и насталих повреда. Међутим, увидом у медицинску документацију, уколико се установе телесне повреде уносе се наводи прегледаног лица о начину настанка повреда, али се не уноси мишљење лекара о повезаности објашњеног начина настанка повреда и констатованих повреда.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Увидом у медицинску документацију установљено је да, уколико се установе телесне повреде, осим детаљног описа повреда, уносе се наводи прегледаног лица о начину настанка повреда, али се не уноси мишљење лекара о повезаности објашњеног начина настанка повреда и констатованих повреда.

7.54.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица лекар ће свакодневно прегледати лица лишена слободе која су болесна.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту лица лишена слободе која су болесна, посебно она смештена у стационару, сваки дан могу да се обрате медицинском техничару и да затраже да буду прегледана. С друге стране, лица лишена слободе с којима је обављен разговор у стационару истичу да данима нису прегледана.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту лица лишена слободе која су болесна, па и она смештена у стационару, сваки дан могу да се обрате медицинском техничару и да затраже да буду прегледана. Лица лишена слободе с којима је обављен разговор немају примедба на динамику прегледа.

7.55.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица прентерална терапија (давање инјекција, инфузија) примењиваће се искључиво у болесничким собама или посебним просторијама за преглед осуђених – амбулантама.

Рутинско аплицирање инјекција неће се вршити кроз решетке или вратанца, сем у специфичном случају када је такво поступање нужно због постојања конкретног ризика за здравственог радника, а што ће бити констатовано у медицинској документацији за конкретно лице лишено слободе.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Лица лишена слободе са којима је обављен разговор у Стационару истичу да поједини пацијенти примају инјекције кроз решетке на улазу у блок болесничких соба у приземљу, десно од главног улаза у објекат. Дакле, описују ситуацију идентичну оној коју је мониторинг тим утврдио приликом посете обављене у априлу 2012. године. Шта више, ова лица указују на то да им се на овај начин (кроз решетке) дистрибуира храна и у прилог томе показују мрље од хране виљиве на доњем делу решетка врата.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступљено је по препоруци. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту, сва парентерална терапија се даје у амбуланти, изузев инсулина који ЛЛС аплицирају самостално. Наводи да су сви дијабетичари опремљени „пенкалом“ те да у собама имају довољне количине инсулина за период од 4 недеље (28 дана). Према прописаној терапији лица сама аплицирају инсулин, а игле предају техничару који их одлаже у за то посебне контејнере.

7.56.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица неће због неодговарајуће одевености или другог облика кршење кућног реда у Заводу, лицу лишеном слободе ускратити спровођење на хемодијализу ван Завода или пружање било ког другог облика здравствене заштите.

Због учињене повреде реда или других правила понашања, лицу лишеном слободе неће бити ускраћена здравствена заштита, већ ће му, уколико се у спроведеном поступку утврди да то представља дисциплински преступ, бити изречена дисциплинска мера.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци.

7.57.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

КПЗ Сремска Митровица ће обезбедити благовремено спровођење лица лишених слободе на заказане специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода.

КПЗ Сремска Митровица ће формирати електронску евиденцију заказаних специјалистичких прегледа и других медицинских интервенција које су заказане ван Завода.

У КПЗ Сремска Митровица ће спровођење лица лишених слободе на заказане специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода имати приоритет у односу на сва остала спровођења.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту и даље се, зато што нема довољно стражарског особља и/или возила да се спровођење изврши, не обезбеђује благовремено спровођење лица лишених слободе на заказане специјалистичке прегледе и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода.

У КПЗ Сремска Митровица није формирана електронска евиденција заказаних специјалистичких прегледа и других медицинских интервенција које су заказане ван Завода, а наведено је да ће ово бити учињено када буде окончана израда програма (софтвера) за електронску базу података о здравственим прегледима и интервенцијама.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту, прави се листа ЛЛС којима су заказани специјалистички прегледи и друге медицинске интервенције у здравственим установама ван Завода те се за ове особе редовно организује адекватан транспорт. Проблеми се јављају у ванредним ситуацијама, када је транспорт ненајављен, па нема довољно возила или особља за пратњу.

7.58.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица обављаће се стоматолошки прегледи по пријему осуђених у Завод, у року не дужем од једног месеца; редовни стоматолошки периодични прегледи у периодима не дужим од 12 месеци; установиће се и водити индивидуални стоматолошки картони осуђених, а стоматолошке интервенције се неће сводити углавном на вађење зуба, већ и на поправку, односно пломбирање, као и на друге стоматолошке услуге.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. У КПЗ Сремска Митровица не обављају се стоматолошки прегледи по пријему осуђених у Завод, у року не дужем од једног месеца. Ово се објашњава чињеницом да се осуђена лица, док су смештена у пријемном одељењу не доводе у стоматолошку ординацију ради прегледа по пријему (систематски преглед стоматолога), а да у објекту у којем је пријемно одељење нема услова (стоматолошке ординације) за обављање ових прегледа. Не обављају се редовни стоматолошки периодични прегледи у периодима не дужим од 12 месеци. Не воде се индивидуални стоматолошки картони осуђених. Набављени су потребни материјали, па се стоматолошке интервенције не свде углавном на вађење зуба, већ се врше поправке, односно пломбирање, као и друге стоматолошке услуге.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету, односно делимично се поступа по препоруци.

7.59.**ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ**

КПЗ Сремска Митровица ће све осуђене са тешким менталним поремећајима без одлагања упутити у Специјалну затворску болницу или у другу одговарајућу здравствену установу.

Особе са тешким менталним поремећајима ће се у будуће смештати у КПЗ Сремска Митровица искључиво ако се у Заводу накнадно створе услови за њихово одговарајуће лечење и третман.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту, јединог специјалисте психијатра који у Заводу збрињава осуђене са тешким менталним поремећајима, овакви болесници нису сходно датај препоруци упућени у Специјалну затворску болницу или у другу одговарајућу здравствену установу. Објашњење је да Специјална затворска болница овакве болеснике прима „само када је дошло до погоршања“. Од посете у априлу 2012. године у Заводу нису створени услови за одговарајуће лечење и третман осуђених са тешким менталним поремећајима иако су ове особе (исте као и априлу 2012. године) и даље смештене у КПЗ Сремска Митровица.

ЗАКЉУЧАК: Задржавање осуђених са тешким менталним поремећајима у Заводу, упркос томе што нису створени услови за њихово одговарајуће лечење и третман у продуженом трајању представља нечовечно поступање.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Због реновирања објекта Стационара Завода у њему није било болесних осуђеника. Них 13, за које је било потребно лечење смештено је у две собе у једном од павиљона. Међу њима су и два осуђеника са умерено тешким поремећајима који су смештени у привремене болесничке собе и адекватно су фармакотерапијски збринути.

Осуђени са тешким менталним поремећајима упућују се су у Специјалну затворску болницу или другу одговарајућу установу. Међутим, настављена је пракса да такве осуђенике Специјална затворска болница прима само у случајевима акутизације или погоршања обољења, а након смиривања погоршања их поново враћа у Завод.

7.60.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица ће се у медицинској документацији уписивати наводи повређеног о настанку повреде као и мишљење лекара о повезаности навода повређеног о настанку повреде и насталих повреда, а у случају индиција да се са осуђеним поступа насилно, лекар ће одмах писаним путем о томе обавестити управника Завода.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Према наводна начелника Службе за здравствену заштиту у медицинску документацију не уписује се мишљење лекара о повезаности навода повређеног о настанку повреде и насталих повреда, а наводи повређеног се уписују.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету, односно делимично се поступа по препоруци.

7.61.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица лица лишена слободе непушачи неће се смештати заједно са пушачима у исте просторије, односно у просторије у којима се пуши.

Лица лишена слободе непушачи који су смештени заједно са пушачима у исте просторије, односно у просторије у којима се пуши, без одлагања ће бити премештени у просторије у којима се не пуши.

У просторијама у којима су смештена лица лишена слободе непушачи, односно у свим осталим просторијама у којима је пушење забрањено, на видном месту ће бити истакнут знак забране пушења.

У простору у коме је у Заводу пушење дозвољено биће на видном месту истакнут знак да је пушење дозвољено.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично је поступљено по препоруци.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету, односно делимично је поступљено по препоруци.

7.62.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Служба за здравствену заштиту КПЗ Сремска Митровица, односно лекар, ће контролисати смештај, хигијену, санитарне и друге услове од којих зависи здравље лица лишених слободе, и управнику Завода, у писменој форми, давати налазе и препоруке о побољшању хигијене у заводу и хигијене лица лишених слободе, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе.

Управник Завода ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар, а уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или да их је немогуће спровести

или се са њима не слаже, без одлагања ће их доставити директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту лекар контролише смештај, хигијену, санитарне и друге услове од којих зависи здравље лица лишених слободе. Међутим, управнику Завода, се у писменој форми не дају налази и препоруке о побољшању хигијене у Заводу и хигијена лица лишених слободе, стању санитарних услова и уређаја, грејања, осветљења и проветравања у просторијама у којима бораве лица лишена слободе, већ се ово чини усмено. Самим тим, није могуће извршити проверу да ли управник Завода без одлагања предузима мере које му усмено препоручи лекар, односно да ли управник, уколико неке од усмено препоручених мера нису у његовој надлежности, или их је немогуће спровести или се са њима не слаже, без одлагања о томе доставља обавештење директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступа се по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту лекар контролише смештај, хигијену, санитарне и друге услове од којих зависи здравље лица лишених слободе и о истим управнику Завода у писменој форми подноси извештаје на месечном нивоу.

7.63.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица Служба за здравствену заштиту, односно лекар ће управнику Завода у писменој форми давати налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима лица лишених слободе.

Управник Завода ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар, а уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или сматра да их је немогуће спровести или се са њима не слаже, без одлагања ће их доставити директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту лекар управнику Завода у писменој форми не даје налазе и препоруке у вези са неопходним физичким активностима лица лишених слободе. Ово нечињење се објашњава тиме што у актуелном тренутку у Заводу нема довољно особља које би се могло ангажовати при одређеним додатним физичким активностима лица лишених слободе, по препоруци лекара, а која су изван уобичајених дневних оквира активности на отвореном.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Нема промена у односу на претходну посету, односно не поступа се по препоруци.

7.64.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица Служба за здравствену заштиту, односно лекар ће контролисати исхрану у Заводу, и управнику Завода у писменој форми давати налазе и препоруке о количини и квалитету хране.

Кувару ће одмах бити прослеђени писани налази и препоруке лекара о количини и квалитету хране, о чему ће се кувар, без одлагања, у писменој форми, изјаснити управнику Завода.

Управник Завода ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар, а уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или сматра да их је немогуће спровести или се са њима не слаже, без одлагања ће их доставити директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Према наводина начелника Службе за здравствену заштиту, лекар контролише исхрану у Заводу, али се управнику Завода налази и препоруке о количини и квалитету хране не достављају у писменој форми.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Лекар контролише исхрану у Заводу, учествује у састављању јеловника те свакодневно лично проба припремљену храну. Управнику Завода се налази и препоруке о количини и квалитету хране достављају усмено.

7.65.

ПРЕПОРУКА НПМ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица Служба за здравствену заштиту, односно лекар ће контролисати смештај лица лишених слободе непушача и друге услове од којих зависи здравље лица лишених слободе од изложености штетном утицају дуванског дима и управнику Завода ће у писменој форми давати периодичне налазе и препоруке у вези са смештајем непушача и другим условима од којих зависи здравље лица лишених слободе од изложености штетном утицају дуванског дима.

Управник Завода ће без одлагања предузимати мере које му препоручи лекар, а уколико неке од њих нису у његовој надлежности, или сматра да их је немогуће спровести или се са њима не слаже, без одлагања ће их доставити директору Управе за извршење кривичних санкција.

НАЛАЗИ НПМ ИЗ 2013. ГОДИНЕ О ПОСТУПАЊУ ПО ПРЕПОРУЦИ ИЗ 2012. ГОДИНЕ

Не поступа се по препоруци. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту, у Заводу лекар и даље не даје налазе и препоруке у вези са смештајем лица лишених слободе непушача и другим условима од којих зависи здравље лица лишених слободе од изложености штетном утицају дуванског дима.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Делимично се поступа по препоруци. Лекар, на основу навода ЛЛС и објективног прегледа, попуњава упитник који прослеђује васпитној служби Завода. Према наводима начелника Службе за здравствену заштиту лекар нема утицаја на начин смештаја лица која су се изјаснила као непушачи.

8. ПРАЋЕЊЕ СПРОВОЂЕЊА ПРЕПОРУКА ИЗ ИЗВЕШТАЈА О ПОСЕТИ ЕВРОПСКОГ КОМИТЕТА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ МУЧЕЊА (СРТ) РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ 2015. ГОДИНЕ

8.1.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

44. Комитет препоручује и да органи Републике Србије до краја искористе услуге повереничких канцеларија за пружање помоћи затвореницима после извршене казне у њиховој реинтеграцији у друштво. Надаље, Комитет подстиче органе Републике Србије да уложе још напора у подстицање правосуђа на примену постојећих директних и индиректних механизма у циљу смањења затворске популације.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Повереничка канцеларија у Сремској Митровици од алтернативних санкција прати и извршава меру забране напуштања стана (кућни притвор), извршење казне затвора у просторијама у којима осуђени станује (кућни затвор), надзор над условно отпуштеним лицем и подршка да лице поштује ограничења која је изрекао суд, извршења казне рада у јавном интересу и опортунитет.

У Повереничкој канцеларији ангажовани су три службенице третмана из Завода и један повереник. У тренутку посете тима НПМ, 30 лица била су на извршењу ванзаводских санкција и казни, док је на чекању за извршење ових санкција због недостатка електронског уређаја за праћење (наногице) било око 40 лица. Службенице третмана једном недељено излазе на терен, а често и другим данима кад искрсну напланиране активности. Сваког 1. и 15. у месецу попуњавају се листе праћења извршења казне и достављају Управи за извршење кривичних санкција. Према наводима службенице третмана, извршење алтернативних санкција и даље је у великој мери зависно је од подршке и помоћи затворског система, односно Службе за третман и Службе за обезбеђење КПЗ Сремска Митровица. Помоћ се пре свега огледа у кадровској и техничкој подршци. Приликом постваљања уређаја за електронско праћење (у даљем тексту наногица) са службеницама третмана иде и припадник Службе за обезбеђење при чему се користи и возило Завода. Сваки следећи обилазак лица на извршењу алтернативних санкција, службенице третмана обављају без пратње службе обезбеђења при чему треба нагласити и безбедности аспект. Проблем у Повереничкој канцеларији представља и непостојање услова за рад (недостатак писарнице), па се административни послови обављају преко Завода што утиче и на ефикасност самог рада. Такође, шесто се дешава недостатак наногице, али и кварови на истим што је још један недостатак у примени ових санкција. Још је наведено да се дешава да судови нису информисани да ли поједине санкције и мере могу да се изврше.

Повереничка канцеларија у Сремској Митровици још увек не ради у свом пуном капацитету, пре свега што се тиче кадровске и техничке опремљености. Иако Повереничка канцеларија спроводи већи број ванзаводских санкција и мера, капацитети и даље нису искоришћени у потпуности, јер се не спроводи постепени прихват осуђених.

8.2.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

49. Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму мере да обезбеде да управа Казнено-поправних завода у Сремској Митровици, покаже већу одлучност у решавању неадекватног поступања запослених према затвореницима, обезбеђивањем редовног присуства руководиоца затвора у подручјима притвора, њихов директни контакт са затвореницима, делотворну истрагу притужби затвореника, и бољу обуку за затворски кадар нарочито о мануелним техникама обуздавања узнемираних затвореника и вештинама комуникације. Надаље, управа ових установа треба да недвосмислено подсети целокупан заводски кадар да је неадекватно поступање према затвореницима у било којој форми противзаконито, и да ће свако ко почини, помогне или одобрава или толерише такво злостављање бити адекватно кажњен.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Управник и заменик управника редовно обилазе смештајне капацитете Завода, а повремено се организују и њихове ненајављене ноћне посете, како би се проверило поступање запослених. Међутим, наводи осуђених са којима је тим НПМ обавио разговоре су били разнолики, од изјава да често виђају управника и да их исти редовно обилази (једном недељно), до изјава да управника нису видели више месеци.

У ходницима завода постоје сандучићи намењени за предају захтева за поверљив разговор са управником завода. Садржину сандучића периодично проверава комисија коју је образовао управник, која их након обраде предаје управнику.

Према наводима, недавно је одржана обука свих припадника спроводне службе о мануелним техникама обуздавања, а тројица припадника Службе за обезбеђење су специјализована за спровођење физичке обуке. Такође, спроведена је и обука за припаднике Службе за обезбеђење о релевантној законској регулативи. Два пута годишње спроводи се обавезна провера физичких способности запослених.

Овлашћени судија Вишег суда у Сремској Митровици обилази лица лишена слободе: током 2016. године је евидентирано 15 посета Заводу, а од почетка 2017. године до дана посете 7 обилазака. Након посете, судија у евиденцији забележи уколико је било појединачних примедби лица.

Одељење за инспекцију Управе за извршење кривичних санкција је последњи надзор над радом Завода обавило месец дана пре посете и о извршеном надзору је доставило записник са укупно 59 налога мера и 2 предлога мера за отклањање уочених недостатака.

Невладине организације неколико пута годишње посећују завод: током 2015. године су биле 3 посете, током 2016. године 2 и до сада у 2017. години није било посета.

Током 2016. године је поднето 140 притужби осуђених лица и ниједна се није односила на физичко злостављање. Један осуђеник је поднео кривичну пријаву због тога што му је, према наводима из пријаве, припадник Службе за обезбеђење плунуо у храну. Завод је на захтев тужилаштва доставио изјашњење службеника, с обзиром да нису имали никаква сазнања о том догађају.

Током обиласка Завода, уочено је и да су на зидовима ходника павиљона истакнути акт о кућном реду и исцрпна обавештења о правилима и процедурама у Заводу. Такође, библиотека располаже са прописима који уређују извршење казне, а поједини су преведени на језике националних мањина. Осуђенима није дозвољено да примерке обимнијих закона, као што је Законик о кривичном поступку, понесу са собом, већ им је омогућено да их читају у библиотеци.

8.3.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

50. Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму кораке да обезбеде да се лекарски прегледи затвореника обављају тако да немедицински радници не може да их чује – осим ако заинтересовани лекар изричито захтева супротно у конкретном случају – и не може да их види. Комитет још једном даје препоруку да органи Републике Србије подсети здравствене раднике у свим затворским установама да треба да евидентирају све повреде које запазе на затвореницима, како по пријему тако и током њиховог боравка у установама. Надаље, Комитет препоручује да се уведу поступци којима се обезбеђује да се кадгод се евидентирају повреде које су у складу са наводима заинтересованог затвореника о неадекватном поступању (или које, чак и у одсуству икаквог навода, указују на неадекватно поступање), са евиденцијом систематски упознају надлежни органи гоњења, без обзира на жеље заинтересованог лица. Резултати прегледа треба и да буду на располагању заинтересованом затворенику и његовом адвокату.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Лекарски прегледи обављају се без присуства немедицинског особља, сем ако лекар не захтева супротно. Међутим, лекари КПЗ Сремска Митровица у претходном периоду нису имали организован било какав вид обуке у смислу едукације за примену Истамбулског протокола.

8.4.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

52. Комитет препоручује да органи Републике Србије осмисле делотворну националну стратегију о спречавању насиља и застрашивања међу затвореницима, с обзиром на горенаведене коментаре. За то ће несумњиво бити неопходни додатни затворски службеници. Надаље, Комитет препоручује да се о свакој повреди која указује на насиље међу затвореницима обавести надлежни тужилац и да иста буде одговарајуће истражена. Надаље, свака појава насиља међу затвореницима треба да се уредно евидентира у релевантном регистру.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Од почетка 2017. године евидентирано је 18 сукоба између лица лишени х слободе, у којима је углавном учествовало по 2 лица, као и 10 самоповређивања. Евиденцију и комплетну документацију о овим догађајима води и чува Служба за обезбеђење. О свим догађајима се састављају извештаји и обавешава Оперативни центар Управе за извршење кривичних санкција. Након сукоба лица се воде на лекарски преглед и најчешће се према њима примењује мера принуде издвајање (до 24 сата). Полиција се обавештава само када дође до тежих телесних повреда, што се од почетка године једном догодило.

На основу изјава лица лишених слободе са којима је обављен разговор током посете, може се закључити да постоји релативно позитиван однос између припадника Службе за обезбеђење и осуђених и притворених лица, а највише незадовољства исказано је у односу на рад и однос Службе за третман.

Што се тиче броја запослених, а нарочито запослених у Служби за обезбеђење, процена је да је тај број недовољан и да у овој служби недостаје још око 50 припадника како би она могла несметано да функционише. Тренутно је у Служби за обезбеђење запослено 302 припадника, од тога је 21 жена. У скорије време 10 је отишло у пензију, а 10 нових је запослено (од тога 1 жена). Међутим, од укупног броја запослених, по 2

командира у сменама од по 7 дана су рапоревана у отворено одељење у Сокобањи, а у КПЗ Београд – Падинска Скела²¹ 3 командира у дневној смени и 2 у ноћној смени.

Такође, додатно оптерећење је постојање великог броја спровода (до краја априла просек је био 15 - 20 спровода дневно до судова, у здравствене установе и други), које обављају посебно обучени припадници Службе за обезбеђење. Услед наведеног, припадници ове Службе имају велики број прековремених сати месечно (око 60 – 70 сати месечно по запосленом). Управа Завода од маја месеца покушава да смањи број прековремених сати, што има за последицу одлагање одређеног броја спровода. Од почетка године је реализовано 817 спровода пред судове, а 187 је одложено због немогућности Завода да доведе лице.

8.5.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

53. Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да се употреби лисица и појаса за транспорт у току транспорта затвореника ван и унутар затвора прибегава само када је то на основу процене ризика у појединачном случају недвосмислено оправдано; и примена неког средства за везивање не треба да представља додатни ризик од повреде за затворенике у току премештаја; У погледу везивања затвореника лисицама са рукама на леђима у току транспорта, с обзиром на потенцијал да створе неудобност код заинтересованог затвореника и ризик од повреде у случају удеса, такву праксу треба избегавати; затвореници треба уместо тога да се транспортују у безбедном кобију, чиме се отклања потреба да затвореници буду у лисицама током пута. Надаље, комби који се користи за превоз затвореника треба да буде одговарајуће проветрен и опремљен интерфоном.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима припадника Службе за обезбеђење, као и наводима осуђених и притворених лица, сва здравствено способна лица која су у затвореном делу Завода се везују током транспорта за ноге и руке. Ова пракса је уведена на основу наредбе управника Завода, након бекства једног лица које се десило крајем прошле године. Поред превенције бекства, разлог за наведено поступање је велики број прековремених сати припадника спроводне службе, који су преморени и нису у довољној физичкој и психичкој спремности, како би на адекватан начин могли да реагују у случају покушаја бекства.

Увидом у налоге за спровод утврђено је да су сви налози у протеклом периоду садржали обавезу везивања ногу и руку лица које се спроводи, и то углавном напред. У наредби се такође наводи и да ли је дозвољена употреба ватреног оружја према лицу које се спроводи.

За спроводе се користи 9 специјализованих моторних возила, тзв. марица, од којих су 2 нове опремљене видео надзором, док остале немају видео надзор. Сва возила имају вентилацију и климатизована су. Иако се претежно ради о возилима старијим од 10 година, њихов сервис је побољшан у последње време.

Проблем представљају и дуговања судова према Заводу за трошкове спровода, за гориво и дневнице службеника. Укупно судови дугују Заводу више од 6,5 милиона динара, од тога највише Први основни суд у Београду (више од 2 милиона динара). Ради се о проблему који постоји годинама уназад и о ком је упознато Министарство правде.

²¹ Услед преоптерећености заводских капацитета, 42 осуђених из КПЗ Сремска Митровица је тренутно смештено у КПЗ Београд – Падинска Скела.

8.6.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

54. Комитет препоручује да се без даљег одлагања предузму кораци да се обезбеди да запослених у затворима не носе службене палице у подручјима притвора. Надаље, затворски службеници треба да буде одговарајуће оспособљен за примену техника контроле и обуздавања (тј. мануелна контрола) и у позицији да изабере најадекватнију реакцију када се суочава са тешким ситуацијама.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Током посете је утврђено да припадници Службе за обезбеђење и даље на видљив начин носе гумене палице у кругу Завода. Према службеним наводима, нове униформе нису добијали још од 2012. године, а поједине делове су морали сами да купују.

Према наводима, недавно је одржана обука за све припаднике спроводне службе о мануелним техникама обуздавања, а тројица припадника Службе за обезбеђење су специјализована за спровођење физичке обуке.

8.7.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

64. Комитет апелује на органе Републике Србије да хитно предузму кораке како би:

- смањили ниво попуњености животног простора на минимум 4м² животног простора по особи у ћелијама са више затвореника у Павиљонима III и IV, и пријемном одељењу у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици... Надаље, органи треба да обезбеде да сваки затвореник има свој кревет у пријемном одељењу Казнено-поправног завода у Сремској Митровици;
 - предузели систематску обнову ћелија и санитарних уређаја у Павиљону IV, „Одмаралиште“ и у нереновираном делу Павиљона III у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици. Наиме, све ћелије треба да буду покривене одговарајућом подном облогом, прозори повећани, зидови накнадно окречени и омалтерисани, са уведеним потпуно преграђеним санитарним уређајима (у Павиљону IV), са замењеним намештајем у ћелијама и просторијама за дневни боравак, поправљеним плафонима, подним плочицама постављеним у санитарним уређајима и поправљеним водоводним инсталацијама;
 - сви затвореници добили низ артикала за одржавање личне хигијене и производа за чишћење ћелија;
 - се одржавала чистоћа у просторијама у пријемном одељењу у Сремској Митровици;
 - гарантовало да квалитет и количина хране која се дистрибуира затвореницима у казнено-поправном заводу у Сремској Митровици испуњава минималне стандарде дневног уноса хране у погледу протеина и витамина, и да се храна дистрибуира затвореницима на одговарајућој температури и уз поштовање хигијенских стандарда;
- Надаље, Комитет жели да добије обавештења о радовима на обнови који се изводе у ... и Павиљонима III и IV и згради „Одмаралиште“ у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Видети налазе за препоруке НПМ под редним бројем: 1, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 15 и 16.

8.8.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

65. Комитет апелује на органе Републике Србије да предузму конкретне мере да се за затворенике у истражном затвору обезбеди кретање на свежем ваздуху. Надаље, препоручује да се предузму кораки да се обезбеди да сви затвореници у истражном затвору добију могућност најмање два сада кретања на свежем ваздуху дневно у складу са законом.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Притворена лица са којима је тим НПМ обавио разговор нису имали замерке на дужину боравка на свежем ваздуху. Наводе да на свежем ваздуху бораве око сати по сваког дана.

8.9.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

67. Комитет препоручује да органи Републике Србије уложе веће напоре у обезбеђење више могућности за рад (по могућству неке струковне вредности) за све осуђене затворенике у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Опширније у налазима НПМ из 2017. године, препоруке бр. 32. и 33.

8.10.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

69. Међутим, чини се да се веома мало пажње поклања припреми затвореника за отпуст у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици. Комитет препоручује да се курсеви који се похађају пре отпуштања за осуђене затворенике уведу у све затворе.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Повереничка канцеларија у Сремској Митровици не пружа помоћ лицима након истека казне затвора, те због тога не постоји ни сарадња у овом делу између канцеларије и Службе третман Завода. Програм припреме за отпуст ради се у оквиру програма поступања на основу процењених и исказаних потреба осуђених за постпеналном подршком и помоћи и у складу са тиме по потреби се обавештавају надлежни центар за социјални рад и друге спољне институције. Пред крај извршења казне, осуђенима се предаје и писани информатор кроз преко кога могу да се информишу којим надлежним институцијама треба да се јаве након истека казне у циљу задовољења својих социјалних потреба, помоћи приликом тражења посла, регулације здравственог статуса и сл. У новембру 2016. године службеници третмана присуствовали су конференцији коју је организовала Организација за европску безбедност и сарадњу и Управе за извршење кривичних санкција, на којој је представљан модел обрасца „Програма припреме за отпуст и помоћ осуђеним после извршене казне затворе“ који је у употреби у КПЗ Ниш, али до тренутка посете тима НПМ, Завод у Сремској Митровици ове обрасце није добио.

8.11.*ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ*

71. Систем разврставања затвореника био је разлог за забринутост Комитета од његове прве посете земљи. Комитет жели да понови да систем разврставања затвореника са начелима утврђеним у Европским затворским правилима (Правила бр. 103 и 104), било у време њиховог пријема у затвор или у току њиховог накнадног затварања, представља први, апсолутно битан, корак за примену индивидуалних планова притвора. Ипак, чак и најфинији систем разврставања затвореника може да омане у испуњавању свих очекивања ако напредак затвореника ка типовима притвора, у комбинацији са већом аутономијом и одговорношћу, омета прекомерно ригидна примена утврђених правила. Делегација је обавештена да неки управници затвора намеравају да прошире тимове за разврставање на пет чланова да би повећали транспарентност њиховог рада. То је позитивно.

Комитет понавља своју препоруку за органе Републике Србије да уложи више напора у практичну примену система разврставања затвореника и индивидуално планирање издржавања казне уз узимање у обзир горенаведених примедба.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Опширније у налазима НПМ из 2017. године, препорука бр. 29.

8.12.*ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ*

74. Комитет препоручује да органи Републике Србије хитно идентификују привремену локацију за стационарну јединицу у Казнено-поправном заводу Сремска Митровица док се не изгради нови павиљон. Комитет жели да добије одговор на ово питање у року од три месеца.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У тренутку посете тима НПМ, у току је било комплетно реновирање постојећег павиљона „Стационар“.

8.13.*ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ*

75. Комитет апелује на органе Републике Србије да знатно повећају број лекара опште праксе запослених са пуним радним временом у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици.

Поред тога, треба предузети кораке у циљу:

- оснаживања компоненте коју чине медицинске сестре/техничари у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици
- снабдевања стационарних капацитета у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици са основном спасилачком опремом;

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Видети препоруке бр. 40. и 47. у делу праћење спровођења НПМ препорука из 2012. године.

8.14.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

76. Комитет препоручује да органи Републике Србије провере и потврде да се свим затвореницима гарантује снабдевеност количином лекова неопходном за њихово здравствено стање; то подразумева да средства која се опредељују за затворе треба да буду довољна да омогуће да затвореници бесплатно добијају лекове.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица није присутан проблем при набавци лекова са позитивне листе за лица лишена слободе. За лекове који нису на позитивној листи постоје додатна средства која се користе, уколико осуђена лица немају могућности да сами обезбеде ове лекове. Међутим, од психијатра је добијена информација да снабдевеност психофармацима није добра, како анксиолитика, тако и антидепресива и антипсихотика.

8.15.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

77. Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму неопходне мере да обезбеде да се одговарајућа психијатријска и психолошка заштита пружа у установама које је посетио. Надаље, затвореници који пате од менталних болести треба да се збрину и лече у затвореном болничком окружењу, одговарајуће опремљеном и са довољно квалификованих радника који могу да им пруже неопходну помоћ. У вези са тим, висок приоритет треба ставити на пројекте за повећање капацитета у специјализованим психијатријским објектима и установама у циљу спровођења мера.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Очекује се да ће се реновирањем Стационара за здравствену заштиту бити остварени услови за одговарајућу психијатријску заштиту са аспекта материјалних услова. Потребно је испунити препоруку и за довољан број квалификованог стручног особља како би се испунили неопходни стандарди за лечење осуђеника са менталним поремећајима.

8.16.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

78. Комитет апелује на органе Републике Србије да формулишу целовиту стратегију за пружање помоћи затвореницима који имају проблема са дрогама (као делу шире националне стратегије о сузбијању дрога) с обзиром на горепоменуте примедбе као и релевантне публикације реномираних међународних тела.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У Заводу спроводи се помоћ затвореницима који се лече од зависности од дрога. На метадонском програму, који је започет пре доласка у Завод, налази се 34 осуђеника. У процесу психосоцијалне рехабилитације учествују и 3 психолога. Редовно, једном недељно, спроводи се групна психотерапија са циљем да се одржи апстиненција од психоактивних супстанци. Поред групне психотерапије осуђеници са болестима зависности укључени су и у остале структурисане програме рехабилитације и адаптације предвиђене за све осуђенике.

Представници Службе за третман нису присуствовали радионицама на тему „превенције зависности, начина преношења крвно преносивих болести и могућностима лечења“ коју је организовао Управа за извршење кривичних санкција у сарадњи са Глобал фондом. (*опширније налази НПМ 2017. година, преп.бр.26*)

8.17.**ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ**

80. У погледу лечења у спољним болничким објектима, нешто кашњења у премештајима била су очигледна у свим затворима које је Комитет посетио. Међутим, у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици, затвореницима је истражни судија систематски ускраћивао спољно консултовање и лечење. По мишљењу Комитета, затворска служба здравствене заштите би требало да буде способна да макар пружи редовне ванболничке консултације и хитно лечење а затворски лекари треба да буду у могућности да затраже услуге специјалиста. Нема оправдања што се затвореницима, без обзира да ли су осуђени или у истражном затвору, ускраћују спољне специјалистичке лекарске консултације.

Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму неопходне кораке, путем одговарајућих канала, да обезбеде да затвореници добију одговарајућу и неометану специјалистичку лекарску заштиту кадгод је потребна.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Свим осуђеницима којима је потребна медицинска помоћ у секундарним или терцијарним здравственим установама, иста се редовно омогућава, у складу са редом хитности који одређује лекар на основу објективног здравственог стања. У одређеном броју хитних случајева постоји могућност кашњења услед недовољног броја возила и радника службе обезбеђења која би била у пратњи или када је у питању одлагање консултације од стране установе од које се тражи консултативни преглед или лечење.

8.18.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

81. Као што је био случај 2011, новодошле затворенике је у начелу прегледао лекар у року од 48 часова од пријема али је лекарски преглед по пријему остао површан, при чему се састојао само од разговора, и није било телесног прегледа. Такав приступ није у складу са чланом 12. Правилника о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора.²² Треба предузети кораке да би се обезбедило да лекари и сестре које подносе извештај лекару буду одговарајуће оспособљени за вршење лекарске дужности на новодошлим затвореницима у складу са Правилником.

Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да затворски здравствени радници у свим установама поштују горепоменуте одредбе Правилника. Наиме, лекарски преглед по пријему треба да буде целовит, укључујући одговарајућу проверу постојања преносивих болести.

82. Комитет апелује на органе Републике Србије да дају упутство заводском кадру да никакав притисак не треба вршити на здравствене раднице како би их се присилило да здравствене прегледе затвореника обављају у присуству заводских радника. Надаље, нема оправдања за систематско присуство заводског кадра у току ових прегледа; њихово присуство је штетно за успостављање одговарајућег односа између пацијента и лекара и обично није неопходно са аспекта безбедности.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступа се по препорукама.

8.19.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

83. Комитет препоручује да се предузму кораки у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици да се обезбеди да се здравствена документација чува на одговарајући начин и да се сви регистри ревностно попуњавају у погледу општих критеријума лекарске поверљивости.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Поступа се по препорукама.

²² Чланом 12 Правилника о кућном реду казнено-поправних завода и окружних затвора је прецизирано да: „први здравствени преглед се састоји од визуелног прегледа тела осуђеника, узимања анамнестичких података, података о акутним и хроничним обљењима, провере и мерења основних телесних функција (дисање, притисак, моторика, и сл.). Приликом првог прегледа отвара се здравствени картон осуђеника, и уносе се подаци до којих се дошло приликом првог прегледа.” ⁵²-Види и став 79.

8.20.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

84. Комитет препоручује да органи Републике Србије уведу праксу спровођења темељне истраге сваке смрти пацијента, нарочито са циљем да се утврди да ли се нешто може научити што се тиче поступака рада. Наиме, Комитет понавља своју препоруку да управа затвора и затворских лекари треба систематски да добијају закључак из извештаја о обдукцији (или макар обавештења о узроку смрти), као и све резултате судске истраге таквих случајева, у вези са затвореницима који су умрли лишени слободе у затвору или спољној болници пошто су премештени из установа у којима су били.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Лекари КПЗ Сремска Митровица не добијају закључак из извештаја о обдукцији лица која су преминула у цивилној установи у коју су упућена на лечење.

8.21.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

108. Налази посете показују да српске власти треба да, као питање приоритета, преиспитају актуелни приступ према прибегавању фиксацијама у Затворској болници и примене далеко строжија правила која регулишу овакву примену. Посебно, Комитет препоручује да следећи проблеми буду размотрени:

- што се тиче правилне примене, фиксација треба да се користи само као последње средство приликом спречавања ризика повреде појединца или других особа и само када би све друге разумне опције биле незадовољавајуће у погледу тих ризика; оваква мера никада се не сме користити као казна или како би се надокнадио мањак обученог особља;
- свако прибегавање фиксацији треба увек да буде изричито наложено од стране лекара, а лекар је дужан да у свим случајевима посети фиксираног затвореника и наложи пуштање из фиксације, по потреби;
- трајање фиксације треба да траје што је краће могуће (уобичајено неколико минута, пре него сати). Изузетно, продужење фиксације мора бити по одобрењу лекара. Фиксација која траје дуже од једног дана не може имати никакво оправдање и може се сматрати злостављањем;
- пацијентима којима се ограничава кретање морају се потпуно образложити разлози овакве интервенције;
- фиксација пацијената никада се не сме спроводити наочиглед других пацијената, а пацијенти у фиксацији морају бити под директним и континуираним надзором запослених;
- здравственим радницима не смеју никада помагати други пацијенти, нити се смеју ослањати на њих када се примењују средства ограничавања кретања, нити се смеју ослањати на друге пацијенте, у смислу пружања неге пацијентима са ограниченим кретањем;
- примена ограничавања кретања може се применити једино од стране адекватно обученог медицинског особља;
- управа Затворске болнице би требало да поново размотри своја званична писана упутства, узимајући у обзир наведене критеријуме.

Даље, пацијенту у датој ситуацији треба дати прилику да разговара о свом искуству, током и, у сваком случају, у најкраћем могућем року након истека периода ограничења кретања. Поред тога, пацијент у датој ситуацији треба да буде информисан о релевантним процедурама и својим могућностима, укључујући улагање жалбе, ако је потребно.

Комитет препоручује да српски органи власти предузму неопходне кораке како би се осигурало да се сви принципи и минималне гаранције представљене изнад ригорозно примењују у Затворској болници, као и да осигурају да се наведени недостаци отклоне.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Фиксација осуђеника са менталним поремећајима врши се у складу са Законом о правима пацијента са менталним сметњама ("Сл. гласник РС", бр. 45/13). Поштују се принципи који указују на индикације, дужину трајања фиксације, и одговорност лекара, психијатра, за започињање и завршетак фиксације. Све релевантне информације се записију у књигу „Протокол за фиксацију“. У току 2015. године регистровано је да је обављено 3, као и у току 2016. године, а од почетка ове године, такође 3 фиксације. У једном случају је регистрован проблем у вези са дужином фиксације коју је одредио психијатар из Градске болнице за време викенда, јер преко викенда психијатар Завода не ради.

8.22.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

109. Комитет препоручује да српски органи власти предузму хитне мере у циљу повећања броја затворског особља у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици.

110. ...Колико је делегација могла да схвати, за затворске чуваре није било специјализованих тренинга за употребу техника за контролу и међуљудске односе. Ово је несрећна околност, посебно у светлу бројних инцидената које је делегација описала у овом извештају, у којем би такве вештине могле бити корисне за затворско особље (види став 52). Комитет жели да добије коментаре од српских органа власти у вези са наведеном темом.

НАЛАЗИ НПМ 2017. г.

Види препоруку под редним број 9.7.

8.23.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

111. Комитет препоручује да српске власти предузму неопходне кораке како би се ускладили са наведеним принципима у свим затворским установама на националном нивоу и да обезбеде да се минимална права на посете затвореницима, предвиђена законом, строго поштују.

Комитет препоручује да се права на посете осуђеницима повећају на најмање један сат недељно.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према службеним наводима посете трају сат времена. Осуђена лица нису се жалила на време трајања посете.

8.24

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

113. Комитет препоручује да органи српских власти брзо реконструишу 12 соба које се користе за посебне посете у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици. Затворске власти треба да обезбеде да се у будућности собе одржавају у пристојном стању.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима службених лица, посете осуђених обављају се у посетној сали у Хотелу „Срем“ у оквиру Завода. Посете трају сат времена како је и препоручио Европски Комитет за спречавање мучења. Нису рађене реконструкције просторија за посете блиских лица. У тренутку посете Заводу у свим просторијама су се обављале посете, тако да је тим НПМ иамо прилику да види само једну просторију. Хигијена просторије била је задовољавајућа.

8.25.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

116. У ЗИКС је још прописано да би било могуће да се затвореници лише одређених бенефиција, а посебно да им се ограничи право на посете, као општа дисциплинска казна (односно, без обзира на понашање током посете од стране затвореника о којем се ради). По мишљењу Комитета, дисциплинско кажњавање затвореника не би требало да укључује потпуну забрану контаката са породицом, а свако ограничење контаката са породицом треба изрећи само онда када је прекршај у вези с таквим контактима.

Комитет препоручује да се предузму кораци у циљу измена релевантних прописа.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Осуђени остварују право на посете које им је Законом загарантовано. У вези са правом на посете нико од осуђених са којима је обављен разговор није имао примедбе.

Законом о извршењу кривичних санкција није могуће одузети основно право на две посете месечно. Као дисциплинска мера је предвиђено одузимање додељених проширених права и погодности до 3 месеца, што значи да би се као последица дисциплинске мере учиниоцу престапа могла одузети проширена права: на број посета, на круг лица која могу посетити осуђеног, на пријем посета без надзора у просторијама за посете или на пријем посета у посебним просторијама, уколико је неко од набројаних проширених права раније додељено прекршиоцу. Мера одузимање додељених проширених права и погодности се може изрећи и кумулативно са мером упућивања у самицу.

Закон више не садржи одредбу по којој за време издржавања дисциплинске мере упућивања у самицу осуђени нису имали право на посете, тако да лица која се налазе на извршењу ове мере и даље остварују (макар) основно право на посете. За време издржавања дисциплинске мере упућивања у самицу осуђени нема право на посете блиских лица у посебној просторији.

Дисциплинске поступке против притворених лица води поступајући судија, односно председник већа у кривичном поступку, а Завод је дужан да о повреди правила кућног реда обавести суд. Једина дисциплинска казна коју Законик о кривичном поступку предвиђа за притворенике је ограничење посета, које се не односи на посете браниоца. Притвореници који се налазе у КПЗ Сремска Митровица се ретко дисциплински кажњавају. Током 2016. године је пријављено 45 престапа притвореника и њих 3 су дисциплински кажњена ограничењима посета (у трајању

од 10 дана, 15 дана и 1 месец). Током 2017. године су пријављена 3 дисциплинска престапа и 2 притвореника су кажњена ограничењима посета по 15 дана.

8.26.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

117. Комитет препоручује да се органи српских власти баве наведеним недостацима уоченим у вођењу дисциплинских поступака и да измене постојеће прописе са циљем да се осигура да дисциплинске комисије саслушају случајеве наводних кршења дисциплине у року од неколико дана, а не недеља или месеци након прекршаја.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Увидом у предмете о вођењу дисциплинских поступака, утврђено је да се дисциплински поступци покрећу без одлагања, најдуже након неколико дана од дана учињеног престапа, као и да се усмене расправе заказују у примереним интервалима (у року од 10 до 15 дана од учињеног престапа). Решења се доносе углавном у року од три радна дана. Са извршењем дисциплинске мере упућивање у самицу обично се започне за нешто мање од 2 месеца од учињеног престапа, а основни разлог је недовољан број просторија за извршење ове дисциплинске мере. Служба за опште послове по наступању извршности решења о потреби да се према неком лицу изврши мера упућивања у самицу обавештава Службу за обезбеђење, која потом то лице увршћује у редослед извршења. Том приликом се води рачуна о датуму истека казне. Током посете НПМ, на извршењу мере самице су се налазила лица којима је ова дисциплинска мера изречена у току марта месеца.

Уочено је да се мера упућивања у самицу учестало изриче – од последњих 42 евидентираних дисциплинских кажњавања за теже престапе, 29 пута је изречено упућивање у самицу, а условна самица 4 пута.

Увидом у неколико дисциплинских предмета уочено је да су осуђена лица поучавана о праву на стручну правну помоћ, коју би им пружио дипломирани правник из Завода, као и о праву да ангажују браниоца, у закључку о покретању дисциплинског поступка. У закључку се наводи датум заказивања расправе и уручује се осуђенима у примереном року пре дана одржавања расправе (око 5 - 10 дана), како би могли да припреме своју одбрану. Осуђени нису аутоматски добијали списак дипломираних правника Завода који би им могли пружити помоћ, већ су обавезани да о коришћењу права на стручну правну помоћ обавесте орган поступка пре одржавања расправе.

Решења о дисциплинском кажњавању садрже поуку о праву на жалбу судији за извршење кривичних санкција Вишег суда у Сремској Митровици.

Према наводима запослених, видео снимци се спорадично користе као докази у дисциплинским поступцима, када за тим постоји потреба, око 2 -3 пута годишње. У дисциплинским предметима у које је остварен увид као докази су се изводили писмене изјаве осуђених против којих је вођен поступак, других осуђених-сведока и службених лица и друга службена документација. У једном предмету су користиле фотографије пронађених предмета чије држање није дозвољено.

Током обиласка лица у самицама, запажено је да су им душеци на креветима склопљени, односно сложени у коцку. Лица која смо затекли, као и службеници Завода су тиму НПМ објаснили да је лицима током издржавања ове мере забрањено да током дана леже на креветима, па су из тог разлога и били склопљени душеци. Они могу само да седе, да читају књиге и штампу и да излазе на свеж ваздух у трајању од сат времена. Лекарске прегледе имају свакодневно, а повремено их обилази и управник или заменик управника и васпитач.

8.27.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

118. У пракси, у свим посећеним затворима две поменуте превентивне мере уведене су кумулативно (односно, до 72 сата) у односу на затворенике осумњичене да су починили дисциплински прекршај. На пример, у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици у 102 од 158 случајева, где је превентивна изолација наређена од стране управника затвора, у вези са дисциплинским прекршајем или из безбедносних разлога, била је примењена на 72 сата. Даље, ова мера такође се примењује у вези са мањим прекршајима који нису представљали претњу за безбедност других затвореника или безбедности установе (на пример, при покушају да се унесе недозвољено пиће по повратку са допуста).

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Увидом у евиденцију о издвајању осуђених у дисциплинском поступку (до 48 часова) и евиденцију о употреби мере принуде издвајање (до 24 часа), утврђено је да је према свим осуђенима који су током 2017. године издвојени у дисциплинском поступку претходно била примењена мера принуде издвајање (у неким случајевима издвајање у дисциплинском поступку је примењено током трајања мере принуде, у неким одмах након истека 24 часа, а у неким убрзо након престанка мере), тако да су сви који су били издвојени у дисциплинском поступку до 48 часа укупно били издвојени дуже од тог времена, најдуже до 72 часа.

Укупно је током 2017. године било 29 издвајања у дисциплинском поступку и то најчешће у поступцима који су вођени због насиља или психоактивних супстанци. У неколико случајева осуђени су издвојени у поступку који се против њих водио због поседовања ствари чије држање није дозвољено или других престапа.

8.28.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

119. Комитет препоручује да српске власти окончају ограничења наметнута током вежбања на отвореном за затворенике који служе дисциплинску санкцију упућивања у самицу или мере безбедности принудног надзора у Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици. Даље, двориште треба да буде опремљено клупама и склоништем од неповољних временских прилика.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Лица која су у току посете НПМ служила дисциплинску меру упућивања у самицу, као и лица која су била смештена под појачан надзор, нису потврдила наводе лица која су у овим просторијама била затечена за време посете Европског комитета за спречавање мучења. Наиме, и затечена лица лишена слободе и затворски службеници навели су да лица током шетње у дворишту могу нормално да ходају. Што се тиче ограничења међусобне комуникације, запослени су објаснили члановима тима НПМ да се, услед организационих разлога, како би сви у току дана остварили право наборавак на свежем ваздуху, лица која су на извршењу дисциплинске мере упућивања у самицу изводе у шетњу у групама од по 5 до 6 осуђених и да је њима забрањен међусобни контакт, с обзиром на изречену меру. Лица која су смештена под појачан надзор изводе се у шетњу по блоковима (неколико соба у исто време – 12 соба по два лица, укупно 24 лица) и њима није међусобно забрањена комуникација, али им је забрањено да комуницирају са осуђенима који се налазе у Павиљону III у редовном смештају.

8.29.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

122. Комитет сматра да у посебном регистру треба да се чувају сви подаци о случајевима у којима је морало да се прибегне мерама принуде. Подаци који се уносе треба да укључују време када је мера започета и завршена, околности случаја, разлоге за прибегавање тој мери, име лица које је наредило или одобрило меру и списак било каквих повреда задобијених од стране затвореника или особља. Појединцу који је предмет фиксације треба, у сваком тренутку, континуирано и директно пратити ментално и физичко стање од стране члана особља здравствене заштите или другог одговарајућег обученог члана особља који/ која није био укључен/а у околности које су довеле до примене фиксације. Дотични члан особља фиксираном лицу треба да пружи директан контакт са људима, да умањи његову/ њену нервозу, да комуницира са тим појединцем и да брзо реагује, укључујући и на личне потребе појединца у вези са оралним уносом хране, хигијеном, мокрењем и дефекацијом. Такав индивидуализовани надзор треба да се врши унутар просторије или, ако затвореник то жели, веома близу врата (тако да се може чути и да се лични контакт може одмах успоставити). Члан особља за надзор би требало да одржава писани запис о околностима.

Комитет препоручује да српске власти поступе у складу са наведеним правилима при извршавању мера механичког фиксирања у затворским установама на националном нивоу. Даље, мерама фиксације треба прибегавати само у медицинском окружењу (односно, у здравственом центру затвора), а два кревета са опремом за фиксирање затвореника, који се налазе у павиљону III Казнено-поправног завода у Сремској Митровици, треба уклонити. Што се тиче општих гаранција које се односе на прибегавање фиксирању затвореника, упућујемо на став 108.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У Заводу се води Евиденција примене мера принуде, води је Служба за обезбеђење. У Евиденцију се уписују име службениг лица, датум и време примене мере, место примене (нпр. који павиљон), врста примењене мере, име лица лишеног слободе, последице употребе мере, да ли се лице жалило, оцена оправданости и правилности употребе, које мере су након тога предузете према лицу (према евиденцији увек се покреће дисциплински поступак) и да ли су према службенику предузете неке мере. У заводу се скоро увек у случају потребе за одржавањем реда и безбедности примењује мера издвајања: током 2017. године мере принуде, осим везивања у спровођењу које се не евидентира у овој књизи, су примењене у 99 ситуација, од тога је издвајање примењено 98 пута, физичка снага 4 пута, гумена палица 2 пута и везивање у заводу 1 пут (у неким случајевима дошло је до кумулативне употребе више мера принуде).

Документација о употреби мере се чува у регистру код Службе за обезбеђење и у њега се одлажу детаљан извештај о употреби мере, са разлозима за употребу и службеним лицима која су меру употребила, закључак овлашћеног службеника о законитости употребе, извештаји о лекарским прегледима и посебан извештај о догађају који је претходио употреби мере.

Кревети за фиксирање уклоњени су из Павиљона III. Мера везивања кожним каишевима је од почетка године примењена 3 пута.

8.30.

ПРЕПОРУКА КОМИТЕТА ИЗ 2015. ГОДИНЕ

123. Комитет препоручује да српске власти повећају своје напоре у развијању сврсисходног режима за затворенике који су стављени под меру појачаног надзора, која обухвата широк спектар активности. Затвореницима треба омогућити да се друже са другим затвореницима, а претерана ограничења не треба наметнути уколико нису оправдана безбедносним профилем.

Даље, ревидирани план казне треба саставити заједно са затвореником, утврђујући циљеве које треба остварити, како би се успешно поново интегрисали у општу затворску популацију. Сваки преглед смештаја затвореника треба да садржи поновну процену плана, а затвореницима треба да буде дозвољено да оспоре било коју одлуку о продужењу мере, путем јасно утврђених путеве за улагање жалбе. Коначно, сваки затвореник који је подвргнут мери принудног надзора треба да добије писману и образложену одлуку о томе како би на ту одлуку могла да се уложи жалба.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Осуђени који су под мером појачаног надзора и даље нису укључени ни у какве сврсисходне активности. Дане проводе у спаваоницама, уз могућност боравка на свежем ваздуху до два часа дневно. У Програму поступања ових осуђених констатује се примена посебне мере „Смештај у појачан надзор“ без измене програм поступања и утврђивања нових индивидуалних циљева, како би се осуђени поново интегрисао у затворску популацију. По изрицању мере службеник третмана обави само индивидуални разговор са осуђеним. Осуђени којима је изречена ова мера немају, нити им је омогућно праћење телевизијског програма у просторијама у којима су смештени тако, да осим два часа не свежем ваздуху за њих не постоји никакав сврсисходни режим активности.

Сви који су затечени на извршењу ове мере имали су код себе решење о одређивању мере појачаног надзора или о њеном продужењу. Неколико њих је навело да желе да буду у појачаном надзору, како би се склонили од осталих осуђених. Увидом у неколико решења о одређивању и продужењу посебне мере смештаја под појачани надзор, утврђено је да су образложења решења штурна и да се позивају на правни основ и предлоге служби за третман и обезбеђење. Решења садрже поуку о праву на жалбу судији за извршење кривичних санкција.

9. ПРЕПОРУКЕ НПМ (ИЗ 2017. ГОДИНЕ) ЗА ДАЉЕ УНАПРЕЂЕЊЕ

9.1.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према службеним наводима, Завод је расподелио око 100 нових душека лицима лишеним слободе. Међутим, током обиласка спаваоница, посебно спаваоница притвора у које су смештене жене, уочено је да су душеци прилично стари, прљави и дотрајали.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће омогућиће лицима лишеним слободе прикладну постељину, нарочито одговарајуће душеке.

9.2.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Приликом разговора са затеченим притвореницама, тим НПМ је добио информације да хигијенски пакети нису прилагођени њиховим потребама, односно да не садрже хигијенске улошке.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће обезбедити одговарајућу количину хигијенских уложака у хигијенским пакетима за притворенице.

9.3.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Тим НПМ је обишао павиљон на Зеленгори, односно спаваонице у које се смештају прекршајно кажњени странци / мигранти. У просторијама је хигијена изузетно лоша.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица спровешће расположиве мере и активности у циљу утицаја на прекршајно кажњене странце да одржавају личну хигијену, као и хигијену простора у ком бораве. Завод ће створити услове за одржавање исте омогућавањем неопходних хемијских средстава и опреме.

9.4.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Приликом обиласка Павиљона на Зеленгори, тим НПМ је уочио да су зидови изузетно влажни на целом објекту, као и да услед те влаге малтер отпада са зидова.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће све зидове у Павиљону на Зеленгори санирати од влаге, а потом ће извршити хигијенско кречење просторија.

9.5.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према службеним наводима, као и према наводима лица са којима је обављен разговор и даље се дешава да услед већег прилива лица неко одређено време у пријему спава „на поду“, као и да у пријемном одељењу проводе дуже од законом прописаног рока.

Службеници наводе да је проблем пренасељености пријемног одељења због Правилника о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција²³.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција у сарадњи са КПЗ Сремска Митровица предузеће мере како се осуђени у пријемном одељењу не би задржавали дуже од 30 дана.

Управа за извршење кривичних санкција ће доставити изјашњење на упућен допис КПЗ Сремске Митровице, ради измене постојећег Правилника о упућивању осуђених, прекршајно кажњених и притворених лица у заводе за извршење кривичних санкција, у циљу растерећења смештајних капацитета у Заводу.

9.6.

НАЛАЗ НПМ 2017. ГОДИНА

У Служби за третман постојећи број службеника третмана није довољан за остваривање сврхе третмана према осуђенима, односно на пословима третмана у Заводу је радно ангажован мали број васпитача (34) у односу на број лица осуђених лица (1911).

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција предузеће мере и обезбедити одговарајући број запослених на пословима третмана у КПЗ Сремска Митровица.

9.7

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Што се тиче броја запослених, а нарочито запослених у Служби за обезбеђење, процена је да је тај број недовољан и да у овој служби недостаје још око 50 припадника како би она могла несметано да функционише. Тренутно је у Служби за обезбеђење запослено 302 припадника, од тога је 21 жена. У скорије време 10 је отишло у пензију, а 10 нових је запослено (од тога 1 жена). Међутим, од укупног броја запослених, по 2 командира у сменама од по 7 дана су рапоревана у отворено одељење у Сокобањи, а у КПЗ Београд – Падинска Скела²⁴ 3 командира у дневној смени и 2 у ноћној смени.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција предузеће одговарајуће мере како би се повећао број припадника Службе за обезбеђење и ускладио са реалним потребама КПЗ Сремска Митровица.

²³ "Сл. гласник РС", бр. 31/2015

²⁴ Услед преоптерећености заводских капацитета, 42 осуђених из КПЗ Сремска Митровица је тренутно смештено у КПЗ Београд – Падинска Скела.

9.8.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Постојећи „Упитник за процену ризичног понашања осуђених лица“ отежава измену програма поступања у делу накнадног разврставања.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција у сарадњи са казнено-поправним заводима кориговаће актуелни „Упитник за процену ризичног понашања“ осуђених лица или ће сачинити додатне инструменте за процену ризика и потреба приликом преиспитивања програма поступања, у којима ће првенствено узимати у обзир понашање и ангажовање осуђених током извршења казне и постигнуте резултате у остваривању донетог програма поступања.

9.9.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Иако постоје помаци када је у питању образовање и стручно оспособљавање, у Заводу је и даље присутна велика диспропорција у броју осуђених са недовршеном и довршеном основним образовањем и броју осуђених који су укључени у образовне програме. Већа заступљеност обука и курсева посебно је важна у великим заводима као што је КПЗ у Сремској Митровици који поред великог броја осуђених са недовршеним или довршеним основним образовањем, има и велики број осуђених са завршеним трећим или четвртим степеном средње школе, те би било добро да се и овим лицима пружи могућност за преквалификацију или доквалификацију и повећа могућност избора за запослења након изласка из Завода чиме се утиче и на смањење ризика за криминолошки и пенолошки поврат.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица предузеће мере и у образовање и стручно оспособљавање ће укључити већи број осуђених сходно њиховим потребама и потенцијалима.

9.10.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

У КПЗ Сремска Митровица мали број осуђених (246) је радно ангажован, иако им је програмом поступања одређено радно место²⁵.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће повећати број радно ангажованих осуђених, односно ангажоваће све осуђене којима је радно место одређено програмом поступања.

9.11.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Заједничка купатила у делу притвора III Павиљона су у добром стању, а хигијена је задовољавајућа. Међутим, НПМ је уочио да не постоје паравани, односно да је приватност лица приликом туширања нарушена.

²⁵ Опширније у поглављу Праћење спровођења препорука из Извештаја НПМ 2012. година, бр. препоруке 7.33.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће у свим заједничким купатилима обезбедити лицима лишеним слободе приватност приликом туширања.

9.12.**НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ**

Током обиласка Завода уочено је да је у ходницима истакнуто детаљно обавештење о процедури предаје поште. На основу разговора са осуђенима и запосленима Завода, као и увида у евиденције поште, утврђено је да се осуђеним лицима уручују потврде о предаји писмених пошиљки службеним лицима Завода. Међутим, наведене потврде не се уручују притворним лицима.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће и притвореним лицима издавати потврде о предаји писмених пошиљки службеним лицима Завода.

9.13.**НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ**

Поступљено је по препоруци. У просторији за посете постављена су обавештења о видео-надзору. Међутим, нису сви простори који су под видео надзором обележени, односно није на свим местима истакнуто обавештење да је простор под видео надзором.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће у свим просторијама који су под видео надзором истаћи уочљива обавештења о томе.

9.14.**НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ**

Покривеност Завода видео надзором и даље није значајно унапређена. У скорије време у I павиљону је постављен видео надзор на првом и другом спрату. Такође, видео надзор постоји и у кухињи и у ходницима у дисциплинском делу Завода, као и у појединим заједничким просторијама. Самице нису под видео надзором. У зависности од сервера, архивирање забележеног/снимљеног материјала чува се само од 3 до 10 дана.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција и КПЗ Сремска Митровица предузеће одговарајуће мере како би се побољшао систем видео-надзора у Заводу, односно обезбедила већа покривеност камерама и омогућило чување забележеног материјала најмање 30 дана.

9.15.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Аларми за позивање страже се тренутно постављају на „Зеленгори“. Постављени су у новом павиљону. Међутим, и даље нису постављени у свим просторијама, па ни у посебним просторијама за посете блиских лица. Такође, у неколико просторија које је тим НПМ обишао ови тастери не раде или нису доступни због намештаја који их заграђује.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће без одлагања поставити аларме за позивање страже у посебним просторијама за посете блиских лица.

КПЗ Сремска Митровица ће наставити са унапређењем система за узбуњивање, постављањем аларма за позивање страже, поправком неисправних тастера и отклањањем физичких препрека за приступ тастерима у свим смештајним јединицама.

9.16.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Увидом у документацију о примени мера принуде утврђено је да се лекарски прегледи обављају у прописаним интервалима након употребе мера принуде. Ипак, у појединим случајевима у којима су употребљене физичка снага или гумена палица, извештаји о лекарским прегледима нису били довољно детаљни. На пример, иако у свом извештају припадник Службе за обезбеђење наводи да је "употребио гумену палицу у виду 6 -7 удараца у пределу леђа и дебелог меса", лекарски извештај који је након тога сачињен не садржи опис повреда, наводе лица о начину настанка повреда нити мишљење лекара о повезаности навода осуђеног и насталих повреда.

ПРЕПОРУКА

У Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици преглед осуђеног након примене мере принуде вршиће се у складу са Истанбулским протоколом.

Извештаји лекара о прегледима обављеним након примена мере принуде ће садржати:

- детаљан опис насталих повреда,
- наводе лица према коме је мера принуде примењена о начину настанка повреда и
- мишљење лекара о повезаности примењене мере и насталих повреда.

Повреде лица лишених слободе ће се евидентирати у посебном обрасцу намењеном за ту сврху, са мапом тела у коју су уцртане повреде, који ће се чувати у здравственом картону.

Повреде лица лишених слободе ће се фотографисати и фотографије чувати у здравственом картону.

Све повреде лица лишених слободе ће се евидентирати у књизи повреда.

9.17.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према наводима припадника Службе за обезбеђење, као и наводима осуђених и притворених лица, сва здравствено способна лица која су у затвореном делу Завода се везују током транспорта за ноге и руке. Ова пракса је уведена на основу наредбе управника Завода, након бекства једног лица које се десило крајем прошле године. Поред превенције бекства, разлог за наведено поступање је велики број прековремених сати припадника спроводне службе, који су преморени и нису у довољној физичкој и психичкој спремности, како би на адекватан начин могли да реагују у случају покушаја бекства.

Увидом у налоге за спровод утврђено је да су сви налози у протеклом периоду садржали обавезу везивања ногу и руку лица које се спроводи, и то углавном напред. У наредби се такође наводи и да ли је дозвољена употреба ватреног оружја према лицу које се спроводи.

ПРЕПОРУКА

У КПЗ Сремска Митровица лицима лишеним слободе ће се приликом спровођења везивати ноге само изузетно, уколико овлашћено лице одлучи тако у конкретном случају, узимајући у обзир склоности лица које се спроводи, његову физичку конституцију и друга сазнања до којих дође.

У Казнено-поправном заводу у Сремској Митровици у налозима за спровод лица лишених слободе ће се уписивати склоности лица које се спроводи, а које су од значаја за његов спровод.

9.18.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Према службеним наводима, нове униформе нису добијали још од 2012. године, а поједине делове су морали сами да купују.

ПРЕПОРУКА

Управа за извршење кривичних санкција ће припадницима Службе за обезбеђење КПЗ Сремска Митровица обезбедити униформе и замену делова униформи у складу са прописаним роковима трајања.

9.19.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Увидом у неколико дисциплинских предмета уочено је да су осуђена лица поучавана о праву на стручну правну помоћ, коју би им пружио дипломирани правник из Завода, као и о праву да ангажују браниоца, у закључку о покретању дисциплинског поступка. У закључку се наводи датум заказивања расправе и уручује се осуђенима у примереном року пре дана одржавања расправе (око 5 - 10 дана), како би могли да припреме своју одбрану. Осуђени нису аутоматски добијали списак дипломираних правника Завода који би им могли пружити помоћ, већ су обавезани да о коришћењу права на стручну правну помоћ обавесте орган поступка пре одржавања расправе.

ПРЕПОРУКА

КПЗ Сремска Митровица ће уз обавештење о праву на правну помоћ осуђеним лицима у дисциплинском поступку доставити списак дипломираних правника из Завода који им ту помоћ могу пружити, уколико немају свог пуномоћника.

9.20.

НАЛАЗИ НПМ 2017. ГОДИНЕ

Осуђени који су под мером појачаног надзора и даље нису укључени ни у какве сврсисходне активности. Дане проводе у спаваоницама, уз могућност боравка на свежем ваздуху до два часа дневно. У Програму поступања ових осуђених констатује се примена посебне мере „Смештај у појачан надзор“ без измене програма поступања и утврђивања нових индивидуалних циљева, како би се осуђени поново итегрисао у затворску популацију. По изрицању мере службеник третмана обави само индивидуални разговор са осуђеним. Посебно забрињава чињеница да осуђени којима је изречена ова мера немају, нити им је омогућно праћење телевизијског програма у просторијама у којима су смештени тако, да осим два часа не свежем ваздуху за њих не постоји никакав сврсисходни режим активности.

Сви који су затечени на извршењу ове мере имали су код себе решење о одређивању мере појачаног надзора или о њеном продужењу. Неколико њих је навело да желе да буду у појачаном надзору, како би се склонили од осталих осуђених. Увидом у неколико решења о одређивању и продужењу посебне мере смештаја под појачани надзор, утврђено је да су образложења решења штура и да се позивају на правни основ и предлоге служби за третман и обезбеђење. Решења садрже поуку о праву на жалбу судији за извршење кривичних санкција.

ПРЕПОРУКА

Служба за третман ће у изменама програмама поступања према лицима којима је одређена посебна мера смештај под појачани надзор, утврђивати нове индивидуалне циљеве и сходно томе укључивати их у предвиђене активности и предузеће мере у циљу појачане пажње надлежних служби на ова лица. Такође, омогућиће им се праћење телевизијског програма.

У образложењима решења о примени посебних мера ће се наводити утврђено чињенично стање, одговарајући правни прописи и разлози који с обзиром на утврђено чињенично стање упућују на одлуку да се у конкретном случају одреди, продужи или укине смештај под појачани надзор, односно да се одреди или укине усамљење.